

ከዝነኝነት ወደ ተምሳሌትነት የተመነጠቀ ኢትዮጵያዊው የሙዚቃ ንጉሥ!

በማንኛውም የሥራ ወይም የሙያ መስክ ተሰማርቶ ጠንክሮ በመስራት ታዋቂ መሆን ይቻላል። በህዝብ ዘንድ ታዋቂ ለመሆን ቀላል ባይሆንም አንድ ድንቅ ሥራን መስራት በቂ ሊሆን ይችላል። ዝናና ተወዳጅነትን ለመጥናጸፍ ግን ከዚያ የበለጠ አመርቂ ውጤት ማስመዝገብ ግድ ይላል። ይህ ደግሞ በቀላሉ ሊገኝ የማይችል ክፍተኛ ጥረትን፣ መልፋትንና መድከምን የሚጠይቅ ነው። በተለይ የህዝብ ሞዴልና ተምሳሌት ሆኖ የክብር አክሲልን መድፋት የብዙ ታላላቅ ሰብዕናዎች ድምር ውጤትና ጥቂቶች ብቻ የሚታደሉት ፀጋ ነው።

በሀገራችን “ዝናን ተላብሰዋል”፣ “ዕውቅናን ተቀዳጅተዋል” የምንላቸው ስሙጥር ሰዎች፣ ቀደምት ታሪካቸውን ወደኋላ መሰስ ብለን ብናጤን በብዙ ውጣ ውረድ የተከበቡና በመሰናክል የታጠሩ እንደነበር እንረዳለን። እገሌ ዝነኛ ነው ከተባለ የዝናውን በትር ከመጨበጡ በፊት የክፍለው መስዋዕትነት እንዳለ አሻግረን መገመት

አያዳግተንም። ምክንያቱም አንድ በሥራው የላቀ ደረጃ ላይ ለመድረስና ታዋቂ ለመሆን የሚሻ ሰው በወሬና በአሉባልታ ሳይፈታ፣ ለማናቸውንም ችግሮች ሳይንበረከክ፣ ሊያስናክሉት በሌሎች የተጠመዱ ወጥመዶች ሳይበግሩት በብልሃት ተሻግሮ ካለመበት ደረጃ መድረስ የሚችል ልቦ-ሙሉና ጠንካራ መንፈስ ሊኖረው ግድ ይላል።

ዝነኛ ከሆነህ በኋላ? የሚዲያ ሽፋን ያገኛል፤ ስለስራውና ስለ ሀይወቱ በዝርዝር ይጻፍሰታል። የዚህ ጊዜ ግለሰቡ ካልተጠነቀቀና ዝናውን በአግባቡ ካልጠበቀው በራሱ እጅ የመጥፊያው መንገድ እንደተያያዘ ይቆጠራል። ዝናውን በአግባቡ የሚጠብቅ ጠንቃቃና ብልሃተኛ ከሆነ፣ በደረሰበት የዝና እርከን ሳይኩራራ ህዝቡን አክብሮ የተሻለ ምርጥ ሥራ ይዞ ለመቅረብ ከተጋኖ የእግዚአብሔርን ቸርነት ከተጨመረበት ግን የመጨረሻው ጉዞ ወደ ተምሳሌትነት የክብር አክሲል መድረስ ይሆናል።

ተምሳሌትነት:-

ተምሳሌትነት የዚህ ዓለም ከባዱና ማንም ሰው ከመሬት ተነስቶ የማይደርስበት የክብር ሁሉ ታላቅ ክብር፣ የማዕረጎች ሁሉ ቁንጮ ማዕረግና የመጨረሻው ጉዞ ነው። እገሌ ተምሳሌት ሆነ ማለት ህዝቡን ወክሎ፣ አርአያ ወይም ሞዴል ሆነ እንደ ማለት ነው።

ለመሆኑ በሀገራችን ኢትዮጵያ በአሁኑ ወቅት በአጭር ጊዜ ውስጥ ከታዋቂነት ወደ ዝነኝነት፣ ከዝነኝነት ወደ ተምሳሌትነት የተሸጋገረ ምርጥ ሰው ማነው?

በተለያዩ የምሽት ክበቦች የቴዎድሮስ ታደሰንና የነዋይ ደበበን ሙዚቃ አስመስሎ ሲጫወት ያዩት ሰዎች “ይህ ልጅ ወደፊት ትልቅ ደረጃ ላይ ይደርሳል” ብለው የመሰክሩለት ቴዲ አፍሮ፣ በ1993 ዓ.ም መገባደጃ ላይ “አቡጊዳ” የተሰኘው የመጀመሪያ የሙዚቃ ሥራው በቮይስ ሙዚቃ ቤት አሳታሚና አክፋፋይነት ለህዝብ ጆሮ ባበቃበት ወቅት፣ የዜማውን ምጡቅ ቅመራ፣ የግጥሙን በሳል መልእክትና

የድምጹን ልዩ ቃና... በተለይ ለጀግናው አትሌት ሻለቃ ኃይሌ ገ/ሥላሴ እና ለግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ባቀነቀናቸው ዘፈኖቹ በአንድ ጊዜ እውቅናን ጨበጠ።

ቴዲ በዚያች ተአምር የተፈጠረባት ዓመት “አቡጊዳ”ን ይዘ፣ በጥበብ ደጅ ቆሞ በሚሰረቀረቅ የድምጹ ቃና

“ገና ልጅ ነኝ ብላቴና

ሰለፍቅር ምን አውቅና...”

ብሎ ከህዝቡ ጋር ሲተዋወቅ እውነትም በሀያዎቹ መጀመሪያ የዕድሜ ክልል የሚገኝ አካላዊ ልጅ ነበር። ነገር ግን ተፈጥሮ ባደለችው እምቅ የጥበብ ችሎታ ሰለፍቅር የዘመረ፣ ለላምን፣ ፍቅርንና መቻቻልን የሰበከ፣ የልጅ አዋቂ፣ የሊቆችም ሊቅ ሆኖ ነበር ብቅ ያሰው። በወቅቱ በጥበብ ችሎታው ያልተገረመ ማን ነው? በአንድ አልበም ብቻ በድፍን ሀገር የአሱን ያህል ዝናና ተወዳጅነትን የተጉናጸፈ ማን አለ?

ይህ “አቡጊዳ” የተሰኘው አልበሙ ከሀገር ውጭ በተለያዩ የአፍሪካና የአውሮፓ ታላላቅ ከተሞች ውስጥ ኮንሰርቶችን እንዲያቀርብ በር ከፍተለታል። እናም ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የሀገራችን የሙዚቃ ዕድገት በአንድ ሳይሆን በአስር እርምጃ ከፍ ያደረገ ምርጥ ዘፋኝ፣ በማለት እየተወደለ ጉዞውን በጥንቃቄ ቀጠለ። በተለይ ወቅት ጠብቆ በየመሃሉ የሚለቃቸው አንዳንድ ነጠላ ዜማዎች ማህበራዊ ፋይዳቸውና በሳል ይዘታቸው የህዝብን ቀልብ ቆንጥጠው መያዝ የቻሉ የምርጫ ምርጥ ስለነበሩ አርቲስቱ ከህፃን እስከ ሽማግሌ የሁሉም ሰው ምርጫ እየሆነ መጣ።

ቴዲም ለሙዚቃ ዕድገት ወገቡን ታጥቆ የተነሳ እስኪመስል ድረስ በየጊዜው የተሻለ ሥራ ይዞ ለመቅረብ የሚታትር ድንቅ አርቲስት በመሆኑ፣ ታዋቂነቱም የዚያኑ ያህል ገነነ። በሬድዮ ጣቢያዎች እየተነገረሰት፣ በጋዜጣዎች እየተዘገበለት፣ በቴሌቪዥን እየተተረከለት፣ የውጭ መገናኛ ብዙሃን ሳይቀሩ ሰፊ ሽፋን እየሰጡት

ሄዱ። ህዝቡም የዕለት ተዕለት መወያያ አጀንዳ አደረገው። አርቲስቱ በአንዳንድ አጋጣሚዎች የሚናገራቸው መሬት ጠብ የማይሉ አስገራሚ ንግግሮቹ የበሰጠ አስወደዱት። ከእሱ በፊት ሙዚቃን የጀመሩ ዘፋኞች (አንጋፋዎቹም ሳይቀሩ) ሁለት እጆቻቸውን ከፍ አድርገው በማጨብጨብ ስለብቃቱና ጥንካሬው መሰከሩለት። ገና ወደሙዚቃ ዓለም ለመግባት የሚንደረደሩ በርካታ ወጣት ድምጻውያን ደግሞ እንደ አርአያ ይከተሉት ጀመር።

ወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ ከ1993 ዓ.ም እስከ 1995 ዓ.ም በታዋቂነት ዙፋን ላይ፣ ለሰባት ዓመታት ቆይቷል። ከ1995 ዓ.ም ወዲህ ግን በቀጥታ የተሸጋገረው ወደ ተምሳሌትነት ነው። ወደዚህ የመጨረሻው የክብር አክሲል (ወደ ተምሳሌትነት ወይም ወደ ልዕልና) በአንዴ ያስፈነጠረው ደግሞ ለጀግናው አትሌት ቀነኒሳ በቀሰ ያቀነቀነው “ቀነኒ ኬኛ” የተሰኘው ነጠላ ዜማው ነው። ይህ በወገን ፍቅር በነደደ ብርቱ ስሜት የተዘመ ዜማ በመላው ኢትዮጵያዊያን ወገኖቹ ከመወደዱም በላይ ራሱን ቴዲ አፍሮን ጨምሮ ጀግኖች አትሌቶቻችንንና የብዙሃኑን ኢትዮጵያ እንባ በደስታ ያራጩ “ድራማቲክ” የሆነ ፈጣን የሙዚቃ ሥራ ነው።

ይህ የድል አብሳሪ ገድላዊ ዘፈን በሬዲዮ በተለቀቀበት ወቅት በበርካታ አድማጮች የይደገምልን ጥያቄ መሰረት በሃያ አራት ሰዓት ጊዜ ውስጥ ከአስር ጊዜ በላይ ለአየር በቅቷል። በዚህ ምርጥ ዜማ በሀገር ፍቅር ስሜት ያልተናጠ፣ የአልሸነፍ ባይነት ወኔው ያልተቀሰቀለ፣ ከመቼውም በላይ አንድነቱንና ዕድገቱን ያልተመኘ አንድም ሀገር ወዳድ ዜጋ አልነበረም።

ቴዲ አፍሮ ከዚህ ምትሀታዊ ነጠላ ዜማው ቀጥሎ ግንቦት 1997 ዓ.ም ላይ የለቀቀው “ያስተሰርያል” የተሰኘው አልበሙ ደግሞ ዝናውና ተምሳሌነቱ እንደተተኮሰ ሮኬት ሰማይ ጠቀስ አደረገው። ለሙዚቃ የተፈጠረ ልዩ የጥበብ ሰውም አስባለው። የታደሰው ፀጋና ምጡቅ ክህሎቱ እንደ ባቢሎን ግንብ በቀላሉ ሲደረመስ የማይችል መሰረተ ፅኑ ስለመሆኑ አረጋገጠለት። ይህ የብዙ ጊዜ ልፋትና

የጥረት ውጤት እንደሆነ ማንም እድማጭ የሚመለከርለት አልበም ኤሌክትራ ሙዚቃ ቤት በ1.2 ሚሊዮን ብር ገዝቶ እንዳከፋፈለው ወሬው በመላው ዓለም የተሰማ ጊዜ ሁሉም ኢትዮጵያዊ በአንድ ድምፅ “ይገባዋል” ሲል በደስታ ፈነጠዘ። ሌሎች ቅን ድምጻውያንም “ፀሐይ አፈነጠቅልን!” በማለት አመለገኑት። በአጠቃላይ በሚለራቸው ድንቅ ጥበባዊ ስራዎቹ በሁሉም ልብ ወለጥ ነግሶ፤ በለው ልቦች ፍቅር ተከቦ የሚወደደም የሚከበርም ታላቅና ብቸኛ የጥበብ ለው ስለመሆኑ ገሃድ ወጣ።

በዚህም የሙዚቃን ሃያልነት በማስመስከርና በለዎች አዕምሮና ጠሊቅ ልብ ዘንድ የጥበብን ዘር ዘርቶ ለመልካም ፍሬ በማብቃት ቴዲን የሚስተካከለው አንድም ለው ታጣ። ከዚህ ቀደም ባራመዱት ህዝባዊ ዓለማና በሙያቸው ባበረከቱት ወደር የለሽ አስተዋጽኦ ለተምሳሌትነት የበቁ ጥቂት - እጅግ ጥቂት ኢትዮጵያዊያን ቢኖሩም፤ እንደ ቴዲ አፍሮ ድንበርና ኬላ ጥሶ በአፍሪካም ሆነ በእውሮፓ ታዋቂና ተወዳጅ ለመሆን የቻለና እንዲህ ያለ የተምሳሌትነት ካባ የተጉናፈ ነበር ማለት እጅግ ይከብዳል። ይህ ያልሆነበት ምክንያት ደግሞ ቴክኖሎጂ ባለመዳበሩ ሳይሆን ቴዲ አፍሮ ለሀገራችን የሙዚቃ ዕድገት የላቀ ክስተታዊ ፍጡር ሆኖ በመገኘቱ ነው። በዚህ ምትሀታዊ በሆነ ልዩ ችሎታው ሚሊዮኖችን ያስገረመ፤ ኪነ-ጥበብን ያስከበረ፤ የሙዚቃን ሙያ በብዙ አጥፍ እንዲወደድ ያደረገ፤ በሙያው ዓለምን እየዘረ የሀገሩን ባንዲራ ክፍ አድርጎ ያውለበለበ፤ የእርቲስቶችን ክብርና ንዋያዊ ጥቅም በሚያስገርም ሁኔታ ሽቅብ እንዲመነደግ ወሳኝ አስተዋጽኦ ያበረከተ በመሆኑ ነው ከማንም በላይ ለዚህ የክብር አክሲል የበቃው።

አዎን፤ ቴዲ በሀገራችን የሙዚቃ ህይወት ላይ ያመጣው ሁለንተናዊ ስር ነቀል ለውጥና ያሳረፈው የጥበብ አሻራ ማንም ሊክደው በማይችል ሁኔታ በደማቅ ቀለም የተመዘገበ ታሪክ ነው። ለወደፊቱም ቢሆን የእሱን ያህል ደማቅ ታሪክ የሚለራ፤ የእሱን ያህል ኃያል ተፅዕኖ ማሳረፍ የሚችል የምርጫ ምርጥ ከያኒ ይፈጠር ይሆን? የሚለውን ጥያቄ ለብዙዎቹ አጠራጣሪ ሆነዋል።

የቴዲ አፍሮ ወርቃማ አባባሎች

- > “ማንም ለው በተለያዩ አጋጣሚ ሊያስቀይምህና ሊበድልህ ይችላል። ቢሆንም ካንተ አይጉደል”
- > “የእውነት ምስጢር የገባህ እለት ሞትን አትፈራትም”
- > “ክፉን በመልካም ማሸነፍ ታላቅነት ነው”
- > “ስለ እውነት በኖረክ ቁጥር የሀሰት ገመድ ሊያስርህ እንደሚፈልግ ልታውቅ ይገባል።”
- > “በየትኛውም ስፍራ ጥሩ ሆነህ ተገኝ። ጥሩ ነገርንም አድርግ። በህይወትህ የጎደለህን ነገር እግዚአብሔር ይሞላልሃል”
- > “እግዚአብሔርን የምንፈራው በማውራት ሳይሆን ከውስጣችን ባለ ቅንነት እና የዋህነት ነው”
- > “ብልህ ለው ታናሹንም ያዳምጣል”
- > “የሚወድህ ለው ከሚጠላህ የጠላህ ለው ቢደበድብህ ይሻላል።” . . .

ክፍል አራት

ቴዲ አፍሮ በሴቶች ዓይን

ቴዲ አፍሮና ሚዲያ

የሰው ጳጅ በብዛት ሲጻፍም ሆነ ሲናገር ራሱን ይመስላል

በአገራችን ለህትመት የሚበቁ የጋዜጦችና የመፅሔቶች የኪነ-ጥበብ አምዶች ካለፉት አስርት ዓመታት ወዲህ እየተበራከቱ መጥተዋል። አዘጋጆቹም እርስ በእርስ በቀና መንገድ በመፎካከር ለአንጻቢያን አዳዲስ ቀም ነገሮችን ለማስነባብ በየፊናቸው ሲሯሯጡ ይታያሉ። በውስጥ ገፃቸው ከአገራችን አልፎ ስለዓለም ብዙ ነገርን ያስጨብጡናል። የጋዜጣ ይሁን የመፅሔት አዘጋጆች ለአንጻቢያን ትምህርትና አዝናኝ ፅሁፎችን ለማስነባብ ሲሉ ብዕራቸውን

አሟጠው፣ ወረቀታቸውን አባክነው፣ አዳዲስ መረጃዎችን ሰመሰብሰብ ብዙ ሰፍተው፣ የኢንተርኔት መስኮታቸውን ከፍተው፣ ቀንና ሌሊት ሳይበገራቸው ያላቸውን አቅም ተጠቅመው ለህዝብ ያደርሳሉ።

በአገራችንም በከፍተኛ ሁኔታ የንባብ ልምድ እየዳበረ መምጣቱ የአንባቢውን ንቃተ ህሊና ከመጨመሩም በላይ የአስተሳሰቡና የግንዛቤ አድማሱን ያስፋል። በቀላል የማይገመትን እውቀት እያስጨበጡን ስለሆነ ለአዘጋጆች ምስጋና ይገባቸዋል።

እኔን ያስገረመኝ ግን ይህ አይደለም። ሊያስገርመኝም አይችልም። ሰመሆኑ ከ1997 ዓ.ም ወዲህ ለንባብ የበቁት የህትመት ውጤቶችን ልብ ብለው አስተውሰው ከሆነ ሽፋናቸው (ልባላቸው) ላይ የማንን ስምና ምስል ያያሉ? የዝነኛው ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን ምስል ነዋ! በምንም ሁኔታ ከጋዜጣና ከመጽሔቶች ላይ ጠፍቶ አያውቅም።

ወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ በአጭር ዓመታት ውስጥ ለህዝብ ባበረከታቸው ምርጥ የፈጠራ ስራዎቹ ወደር ያልተገኘሉት የዚህ ህዝብ ብርቅዬ አርቲስት ነው። የድምጻዊው አድናቂ ቁጥር ከጊዜ ወደጊዜ ሲያሻቅብ የሚታይበትም ሁኔታ አለ። በሚሰራቸው ጥበባዊ ፈጠራዎቹ መልካም ስምና የማይደበዝዝ ዝናን ለመላበስ የበቃ አስደናቂ ሰው ነው። አድናቂዎቹም ስለዚህ ድምጻዊ አዳዲስ መረጃ ማሰባሰብ የዘወትር ተግባራቸው ነው። የአገራችንም የንባብ አምዶች በዚህ ጉዳይ ላይ ብዙ ነገር ሲያስነብቡን ቆይተዋል። አሁንም እያስነበቡን ነው። ወደፊትም ያስነብቡናል። ስለወጣቱ ቴዲ አፍሮ በየቀኑ ቢጻፍ፣ ቢወራና ቢተረክ ሰላቸን የሚል ኢትዮጵያዊ የለም። እንኳን ስለየውና በየሳምንቱ ቀርቶ በደቂቃዎች ልዩነት ስለ ወጣቱ የሙዚቃ ብላቴና ቢነገረው የአድናቂው ጆሮ ዜናውን ለመስማት እንደናፈቀ ነው። የጋዜጣና የመጽሔት አዘጋጆችም ቢሆኑ በዚህ ቀጥሎበት በርቱ ሊባሉ ይገባቸዋል። ምክንያቱም ለአድናቂዎቹ የአርቲስቱ የጤና፣ የሰላምና ያለበት የስራ ደረጃ በየጊዜው ማሳወቅ ያሳስባቸዋልና።

ቴዲ አፍሮ በህዝብ ዘንድ ከፍተኛ ተቀባይነትና የህዝብ ፍቅር እንዳለው የገባቸው የፕሬስ አዘጋጆች፣ «በዚህ ምክንያት እኛ ደግሞ ሁልጊዜ በህትመቶቻችን ላይ የዚህን ድምጻዊ ስም በተለያዩ ጉዳዮች እያነሳን ስምን ፅሁፋችንን አንሸጥም!» ብለው ቆርጠው የተነሱ ሳይሆኑ ለህዝብ ማቅረብ የሚገባቸውን አብይ ጉዳይ የማቅረብ ሙያዊ ኃላፊነት ስላሰባቸው ነው።

ምክንያቱም ሚዲያ ማለት አርቲስትን ከአድናቂዎቹና ከህዝቡ የሚገናኙበት ዋና የመገናኛ መድረክ ነው። በእርግጥ አንዳንድ ጊዜ ከባለቤቱ ፈቃድ ውጭ በወሬና በስማ በለው የሚሰሩ ዘገባዎች አሉ። ቢሆንም ግን ፀሀፊዎቹን ሳላደንቃቸው አላልፍም። እውነተኛ ሙያዊ ግዴታዎች በመወጣት መነገርና መጻፍ ያለበትን አብይ ጉዳይ ለህዝብ እያደረሱ ነውና።

በአንድ ወቅት አዲስ ነገር ጋዜጣ ስለ ቴዲ አፍሮ ያወጣው መረጃ እንዲህ ይል ነበር። “ስለ ቴዲ በየወሩ የሚታተሙ መጽሔቶች በጥቂት ገጾቻቸው ላይ ስለ ቴዲ በመጻፋቸው ምክንያት ብቻ የቅጂዎቻቸው ብዛት ከ33 ሺህ ወደ 55 ሺህ ለማሳደግ ችለዋል። የአንባቢውን ብዛት ከ495 ሺህ ወደ 775 ሺህ ከፍ ማሳቱን” ጋዜጣው በቁጥር 24 ቀን 2000 ዓ.ም አትሙ አሳውቋል።

ወጣት፣ አዛውንት፣ መምህርና ሹፌሩ የሚነበብ ጋዜጣ ወይም መጽሔት ሲገዙ ጋዜጣ አዟሪውን በቅድሚያ የሚጠይቁት ስለ ቴዲ አፍሮ ምን ተባለ? ነው። የዚህን አርቲስትም ስም በየጊዜው በማብጠለጠል የግል ኪሳቸውን ሲያደልቡና የንባብ አምዳቸውን ለህዝብ ሲቸበኙቡ የቆዩ አንዳንድ ፀሀፊዎችና አላታሚዎችም አልጠፉም። እነዚህ ጥቂት ሰዎች «ላም ባልዋሰበት.....» የተባለውን የሀገሪን ተረት በአርቲስቱ ላይ ሲገለገሉበት ታይቷል።

በዚያ ላይ የመፅሔት እና የጋዜጣ ዋና አዘጋጆች የቅርብ ጓደኞቹ ናቸው። እናም አንድ ቀን ሻይ እየጠጣን ስፅሁፌ ማጠናከሪያ እንዲሆንኝ ስለቴዲ አፍሮ የአንድ ታዋቂ መፅሔት አዘጋጅ የሆነውን

ግለሰብ ጠየኩት። ለመጠጣት ያነሳውን ማኪያቶ መልሶ አስቀምጦ እንዲህ አለኝ።

«ስለ ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ያገኘሁትን መረጃ እፅፋለሁ። ምክንያቱም የማሳትመው ለሀዘብ ነው። ቴዲ ደግሞ የዚህ ሀዘብ የቅርብ ዘመድ ሆኗል። በብዙ ሀዘብ ዘንድ የሚወደድና የሚከበር ነው። ሁል ጊዜ ሰለቴዲ ብታስነብበው፣ ብታወራለት፣ ብትተርክላት የሚፈልግ ነው። ስለዚህ በማንኛውም እትሜ ላይ በተለይም ከአምስት ዓመታት ወዲህ በየወሩ ስለ ቴዲ አፍሮ እፅፋለሁ። ስለ ቴዲ አፍሮ ለመፃፍ ግድ ይልሃል፤ በውስጥህ የሆነ ነገር እንድትፅፍ ያስገድድሃል። ቴዲ እኮ ዘፋኝ ብቻ ሳይሆን የብዙ ነገሮች ተለጥፎ ያለው ብርቅዬ ልጅ ነው። ብዙውን ጊዜ በመፅሔቴ ላይ ስለ ቴዲ የምፅፈው ለእሱ ካለኝ እውነተኛ ፍቅር የተነሳ ነው። ብሎ በእልህና በቁጭት አጫወተኝ።

ሌላው ወዳጅ የአንድ ታዋቂ ጋዜጣ አዘጋጅ ነው። በሰራ ምክንያት ቁጭ ብለን ስንነጋገር ሰላምታዬን አስቀድሜ ወደ ጥያቄዬ አመራሁ። እየሳቀ «ምን ነካህ? የኔ ጋዜጣ በየሳምንቱ ለሀዘብ በምትቀርብበት ጊዜ ሁሌ ስለ ቴዲ አዳዲስና የተለያዩ ዘገባዎች ቢኖራት ደስ ይለኛል። ስለሆነም እፅፋለሁ። በየሳምንቱ ቀርቶ በየቀኑ ሊፃፍለት የሚገባ ጠንካራ አርቲስት ነው።

«እንደውም» አለ «አብዛኛው አንባቢ ሰለቴዲ አፍሮ በአንድ ርዕሰ ጉዳይ ላይ ተንተርሶህ ጥሩ ነገር ብታስነብበው ደስ የሚለው ነው። ቴዲን ማንም ሰው ይወደዋል። በሚሰራውም የሙዚቃ ስራ ጠንካራ፣ እንክን የማይገኝለት ጠንቃቃ አርቲስት ነው።» ብሎኝ ቆይታችን አበቃ። በርካታ የጋዜጣና የመፅሔት አዘጋጆች ለሀዘብ በሚያቀርባቸው ወርቃማ ስራዎቹ አመት አልፎ አዲስ አመት በመጣ ጊዜም «የአመቱ ምርጥ ሰው» በማለት ያሞካሹታል።

ከቴዲ አፍሮ አድናቂዎች የተሰጠ የምስክርነት ቃል

«ሰሜ ትንቢት ግርማ ይባላል። የቴዲን የፈጠራ ስራዎቹን ስለማ የዜማና የግጥሞቹ መልእክት ይመስጡኛል። በተለይ የሚያምረው ድምፁ ልቤን በሀሴት ይንጣታል። ዘፈኖቹ ለታሪክ ሊቀመጡ የሚገባቸው የኢትዮጵያ ልዩ ቅርስ ናቸው። ከዘፋኝነት ባሻገር ለወገኖቹ የሚለግሳቸው የገንዘብ፣ የሃሳብና የሞራል በጎ እድራጎቶች ቀላል ግምት የሚሰጣቸው አይደሉም። ስለ ቴዲ አፍሮ የፈለገው የሙገሳ ቃል ብጠቀምም የውስጤን የሚገልፅልኝ አይመስለኝም። በዚህ ዓለም ክራሱ በላይ ሌላውን ወገን የሚወድ ፍጡር ውሻ ብቻ ነው። እኔ ግን ይህንን የሙዚቃ ጆግና ክራሴ በላይ እወደዋለሁ ብዬ ብናገር ቅንጣት አላጋነንኩም። እንኳንስ በሚዘፍነው ዘፈን በሚናገረው ገግግርም ውስጤን ያሸንፈዋል። ሙዚቃን በቴዲ አፍሮ አጣጥሜ አውቄያለሁ። ቴዲ የሙዚቃ የፈጠራ ውጤትን እንዳክብርና እንዳስክብር ብሎም ለሃገራችን አርቲስቶች ክብርን እንድለጥ አድርጎኛል። ስለሆነም ቴዲ ሁል ጊዜ እጅግ በጣም የሚገርምና የሚደነቅ ዘፋኝ ነው። ለዚህች ሀገር ወሳኝ ነው ብዬ በቁጥር አንድ የማስቀምጠው ሰው ቢኖር ቴዲ አፍሮ ነው። ዜማውን ሰምቼ፣ ግጥሞቹን አድምጬ፣ የአእምሮውን የብስለት መጠን ስገምተው እጅግ በጣም የሚገርም ጭንቅላት አለው ብዬ አስባለሁ። ፈጣን የሆነ የፈጠራ ችሎታ አለው። ስለሚያስበው ነገር የመፃፍ ብቃት አለው።»

* * *

«አዲስ አለም አባላለሁ። የ29 ዓመት ወጣት ነኝ። በአንድ የሰራ ተቋም ውስጥ ተቀጣሪ ነኝ። ሙዚቃ መስማት የመጀመሪያ ምርጫዬ ነው። የቴዲን ሁሉንም ዘፈኖቹን በእኩል ስሜት እወዳቸዋለሁ። በተለይ ለግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ስላሴ የዘፈነው፣ ለአትሌቶቻችን ያዜመው፣ አብሶ ደግሞ «ያስተሰርያል» የሚለው ሙሉ አልበሙ ወደር የማይገኝላቸው ዘፈኖቹ ናቸው። የግጥሙ»

በሰለት የዜማው ውበት እጅግ በጣም የሚማርክ ሐይል አለው። የማደንቀው እሱን ብቻ ነው። ምክንያቱም መደነቅና መወደስ ስላለበት። እንደሌሎቹ ዘፋኞች የውጭ ሀገርን ኑሮ የማይመኝ ሀገሩንና ወገኑን የሚወድ ነው። መወደዱም አፋዊ ሳይሆን በተግባር ያሳየ የኢትዮጵያ የህዝብ ውድ ልጅ ነው። በአንድ ወቅት ቦብ ማርሊይ እንዲህ ብሎ ነበር። ብዓለም ላይ ያለን የዘር መከፋፈል በሽታ በዘፈኔ አክሜ አድነዋለሁ።

ይህን አውነታ ቴዲ እንደሚያደርገውም እምነቴ ነው። ቴዲ አፍሮ ለእኔ የማይዋሽ አውነተኛ ከሆኑ ነው። የሚያነሳቸው ሃሳቦች ደስታ ይፈጥራልኛል። ስለቴዲ ያለኝ ቀና አመሰክክት በምሰራው ስራም ላይ ቢሆን ክፍተኛ አገዛ አድርጎልኛል ማለት እችላለሁ። ቴዲ አፍሮ ወደፊት ከሰው አእምሮ በላይ የሆኑ ታሪካዊ ስራዎችን እንደሚሰራ አምናለሁ። ቴዲ ሙስሊምና ክርስትያንን በፍቅር ያጣመረ፤ በመሃከላቸው የጸና የፍቅር ግንብ የገነባ ውድ አርቲስት ነው። በብዙ ነገሮቹ አደንቀዋለሁ።»

ከቴዲ አፍሮ ቤተሰባዊ ግንኙነት ያለው ወጣት ቲዎድርስ ገረም (ቴዲ ፎቶ) ስለ ቴዲ አፍሮ የሰጠው የምስክርነት ቃል

«ወደዚች ምድር ስንመጣ እያንዳንዳችን በልዩ ልዩ ችሎታ የተገነባን ነን። ቴዲም ጥበብን ተሰጥቶታል። ከፈጣሪ የተቸረውን የሙዚቃና የተለያዩ ጥበቦች በሚገባ እየተጠቀመ ይገኛል።

«ለዚህም ነው ቴዲ አፍሮ ከልጅነቱ ጀምሮ የእግዚአብሔር ቃል ክእራ ተለይቶት የማያውቀው። በችግሩም፣ በጭንቀቱም፣ በደስታውም፣ የፈጠረው ስም ምርኩዝ እንደሆነ ያምናል። በዚህም ይመስለኛል የተሰጠውን መልካም ጥበብ በአግባቡ የሚጠቀም ጥበቦኛ የሆነው። ቴዲን ብዙ ሰው የሚያውቀው ጥበብ ባንናጸፈችው ምርጥ ሥራዎቹ ይሆናል። እኔ ግን የሚገርመኝና የማደንቅለት አድማጭነቱን ነው። ለዚህም ጥሩና ብሩህ አእምሮ አድሎታል።

እናም ቴዲ አፍሮ ከመናገር መስማትን የሚመርጥ አስተዋይ ነው። የቴዲ ፀባይ ሰማንም ሰው ተሰማሚ ሆኖ ነው የተፈጠረው።

«ተንኮልን አይወድም፣ ውሽትን አውግዞ ይጠላል። ማንም ሰው የሰውን ስም ያለአግባብ አንስቶ ሲያማ መስማትን አይፈልግም። እሱ ባለበት ቦታ ሁሉ ስለ ማንም ሰው ክፉ ነገር ከተነሳ ጥሎ ይሄዳል፤ ወይም የሐሜትን መጥፎነት አስረድቶ ዝም እንድትል ይነግርሃል።

«ትዝ ይለኛል፤ አንዴ በግሩፕ ተሰብስቦን በመካከላችን የሆነ ሰው መጥፎ ነገር ስላደረገው ጓደኛው ይነግረናል። በዚህ መሃል ቴዲ አፍሮ እንዲህ አለው “አትሳሳት፣ ጥፋተኛው እሱ ሳይሆን እኔ ነኝ ብለህ እመን። በመጀመሪያ ራስህን ጠይቅ ለምን ከእንደዚህ አይነት ሰው ጋር ለመዋል መረጥኩ? አብረህም መዋል አልነበረብህም። ከዋልክም ከእኔስ ስህተት አለ ወይ ብለህ ራስህን ጠይቅ። ይኸኔ ራስህን ታገኛለህ” አለው። ቴዲ አፍሮ ጠንካራ ሰው ነው።

«መስታወት ጥበብ በሚባለው ክብብ ውስጥ ከጓደኛው ድምፃዊ ጎሳዩ ተስፋዩ ጋር ወደ ሙዚቃ ዓለም ሲገቡ፣ ቴዲ በዚያ ክብብ ውስጥ በነበረው የተፈጥሮ እምቅ ችሎታ፣ ችግሮችን በጸምና በጸሎት፣ በጽናት፣ በትእግስት ተቋቁሞ ማሳለፍ በሚችለው ጠንካራነቱ በአንድ ጊዜ ያደገ ልጅ ነው። ወደ ሙዚቃው አለም ከተቀላቀለ በኋላ ቀላል የማይባል አርቲስት ነው።

«ድሮ ልጅ እያለ ወደ ፊት ለኤፍሬም ታምሩ ዜማ እሰጠዋለሁ እያለ ይመኝ ነበር። ይህንን ቃል በተናገረበት ጊዜ ካለበት ሁኔታ ሲታይ ለማመን ቢከብድም እሱ ግን አድርጎት አይቻለሁ። ለካስ በውስጡ ያለች ጥበብ የአውነትን ትንቢት ትናገር ነበር።

«ብዙ ሰዎች ጊዜና ገንዘብ ሲቀይራቸው ቴዲ ግን እንደ ትላንቱ ዛሬም ያው ነው። ማንም ተነስቶ ቢበድለው፣ ወይም ያለ አግባብ ስሙን ቢያጠፋው አንድ ቀን «አገሌ በደል አደረሰብኝ» ብሎ ሲያማርር አይለማም። ሁሉም ነገር «ለበጎ ነው» ብሎ ያልፈዋል።»

ጥያቄ:- ስለ ቴዲ አፍሮ መልካምነት ነግረኻል። እንዲህ መልካም ሰው ሆኖ ግን እጅግ ብዙ ወዳጆች አሉት ብለህ ታስባለህ?

«ይህንን ለመገመት ያስቸግረኛል። ነገር ግን እንደሚመስለኝ ወርቅ በእሳት ነው የሚፈተነው። ያሉት እጅግ በጣም ጥቂት ወዳጆች ናቸው። እና እሱ /ቴዲ አፍሮ/ የብዙዎች ወዳጅ ሲሆን ጥቂት ወዳጆች ያሉት ነው የሚመስለኝ። አድናቂዎቹን ግን አይጨምርም። እግዚአብሔርን በመፍራት ጥበብን ስትቀበል በአንተ ላይ ያደረገው ጥበብ የተባረከኝ ነኝ። ቴዲም ለዚህ ነው ትልቅ ቦታ ያለው። ከዚህም ሌላ በማህበራዊ ህይወቱ ቸር እና ጥሩ ሰው ነው።»

«ለምሳሌ:- በኪነ ጥበብ መስክ ውስጥ ጀማሪ አርቲስቶች በሀሳብ፣ በሞራልና በገንዘብ አገዛውን ለግላላቸዋል። ርህ በሚባለው ክብብ ውስጥ የእሱን ስራ በማስመለል የሚጫወት አንድ ወጣት ነበር። ቴዲም ሲዘፍን አየውና “ማኪ ወደፊት ካሴት ሳይሆን ዘፈን ስራ” በማለት ብዙ ነገሮችን ሲነግረውና ሲመክረውም ሰምቼ ነበር።»

«ለበርካታ ዘፋኞች ዜማና ግጥምን በመስጠት ለሀገሩ የሙዚቃ እድገት ትልቅ አስተዋጾኦ አበርክቷል። ቅንነት ከዚህ ይጀምራል። የሰው ልጅ በብዛት ሲፀፍም ሆነ ሲናገር ራሱን ይመስላል። ስለዚህ ቴዲ አፍሮ ማነው? ለሚለው መልሴ አንድና አንድ ነው። ከፍተኛ የሆነ የጥበብ ሰው፣ አስተዋይና ገራገር፣ ብሎም ለወገኑና ለሀገሩ አሳቢና ተቆርቋሪ ፍጡር ነው።»

ጥያቄ:- ከቴዲ የምትወድለት አባባል ካለ?

«ክፉን በመልካም ማሸነፍ ይቻላል” የሚለውን አባባሉን እወድለታለሁ። ይህንን አባባሉን እኛም የህይወት ተሞክሮአቸን ብናደርገው ይጠቅመናል እላለሁ።»

ጥያቄ:- ስለ ቴዲ አፍሮ ባጭሩ ብትገልፅልኝ?

«አንድ ነገር በእርግጠኝነት ልነግርህ የምችለው ቴዲ ነገ ለሚወዳት ለዚች ሀገር ተረኛ ባለታሪካ እንደሆነ ነው።»

ጥያቄ:- ከቴዲ ስራዎች በጣም የምትወደው የትኛውን ነው?

«ከባድ ጥያቄ ነው። የትኛውን ትቼ የትኛውን ልበልህ? ግን ምረጥ ካልከኝ መንገደኛ ነው ልብሽ የሚለውን መርጫለሁ።»

ጥያቄ:- ቴዲ ለእንደዚህ አይነት ክብርና እውቅና የባቃበት ሚስጥሩ ምንድን ነው?

«ቴዲ ከልጅነቱ ጀምሮ በአእምሮው በእምዬ ማርያም ልጅ በመድሀኒያለም ያምናል። እርሱም በውስጡ አለ። ሚስጥሩ ይህ ነው።»

ጥያቄ:- ቴዲን የምትለው ነገር ካለ?

«ቴዲ አንተ ህያው ነህ። በአፈ ሳይሆን ከልቤ እወድሃለሁ። የሰማኒያ ሚሊዮን ህዝብ ልጅ ነህ። አንተን ያፈራች ማህፀን ምንኛ የተባረከኝ ናት። የሦስት ሺህ ታሪክ ያላት እናት እውነትም እድለኛ ናት።»

ቴዲ አፍሮ ለክብሩ የተቀነቀነለት ብቸኛ አርቲስት

ስለ ሙዚቃ ከተነሳ በሁሉም የለው ልጅ ህሊና የሚታወቀው በመልካም ስሙ፣ በገናና ዝናው፣ በጠንካራነቱ፣ በሚጣፍጠው ዜማውና ልዩነት ባለው መረዋ ድምፁ ለሀገራችን የሙዚቃ እድገት ባበረከተው ወደር-የለሽ እስተዋፅኦ ቴዲ አፍሮ በግንባር ቀደምትነት ይጠቀሳል። የሚያቀነቅናቸው ዘፈኖች በጠቅላላ ለመንፈስ አርካታ፣ ለህሊና ሰላም፣ ለድብርት መነቃቂያ፣ ለነፍስ ምግብ ናቸው።

በተለይ በቴዲ ጊዜ ሙዚቃ የሁሉም ሰው ምርጫ ሆኗል። ከህፃን እስከ አዋቂ፣ ከከተማ እስከ ገጠር፣ ከሀገር ቤት እስከ ባህር ማዶ፣ በመልካም ስራው የሚነገርለትና በአጭር ጊዜ ውስጥ የለውን ልጅ ፍቅር ለመላበስ የበቃ ጠንካራ አርቲስት ነው።

ቴዲ በሚያቀነቅናቸው ዘፈኖቹ በአንድ የዘፈን ግጥም ውስጥ በርካታ በሳል መልዕክቶችን ማስተላለፍ የቻለና ብቃቱን ያስመለከረ እንዲሁም ለብዙ ዘፋኞችና ታዳጊ ወጣቶች አብነት የሆነ ነው። በውጪው ዓለም አንድ ግለሰብ አመርቂ ስራ ለርቶ ወገኑን ከጠቀመ፤

ሀገሩን ካስጠራና ለሀዘቡ አርአያ ከሆነ በሰራው ታላቅ ሥራ ልክ ሽልማት ይበረከትለታል። ስሙ ከትውልድ ትውልድ እንዲዘክርና ሀዘቡም ከዚያ ታዋቂው ግለሰብ የህይወት ውጣ ውረድ እንዲማር ታስቦም ፊልም ይሰራለታል። መንገድና ትምህርት ቤት በስሙ ይለየምለታል።

በእፍሪካ አህጉር በተለይ በእኛ ሀገር ግን የዚህ ዓይነቱ የሀዘቡ ጀግኖችን አክብሮ ለክብራቸው መገለጫ የሚሆኑ እንደ መታሰቢያ ያሉ በጎ ተግባራት ተከታትሎ የመፈፀም ባህል እምብዛም አልተለመደም።

በእርግጥ ቴዲ አፍሮ የተወለኑ ሽልማቶችን ለማግኘት የቻለ አርቲስት ቢሆንም ለሀዘቡ ካበረከተው የጥበብ ስራ አኳያ ሲነፃፀር ግን ሽልማቶቹ እዚህ ግባ የሚባሉ አይደሉም። «ነብይ በሀገሩ አይከብርም» እንደሚባለው ሆኖ እንጂ ለዚህ ታላቅ የሕዝብ ተምሳሌት በህይወት እያለ ሀውልት ሊቆምለት በተገባ ነበር። ለማንኛውም ዋነኛውና ቁጥር አንድ የሆነውን ሀዘባዊ ፍቅር መቀናጀት መቻሉ ነው። ከሀዘብ ፍቅር የበለጠ ህያው ሽልማት የለምና። ምክንቱም የሀዘብ ፍቅር ቀላል አይደለም። አንድ አርቲስት ደግሞ ያለ ሀዘብ ፍቅርና ድጋፍ የበረሀ ቅጠል (የአሸዋ ላይ ቤት) ነው።

ቴዲ አፍሮ ለማንም ዘፋኝ ተደርጎ በማይታወቅ ሁኔታ ሌላ ለየት ያለ ሽልማት እንደተበረከተለት ንግስት የምትባል የመዝናኛ መፅሄት በ2000 ዓ.ም እትሟ ላይ አንድ አስደሳች ዜና ለንባብ አብቅታ ነበር። የዚህ ዝነኛ ድምፃዊ ፎቶ በመፅሄቷ ሽፋን ላይ ማይኩን ጨብጦ፣ የአይን ጥቁር መነፅር አድርጎ፣ በአረንጓዴ፣ ቢጫና ቀይ ህብረ ቀለማት ያሸበረቀ ልብስ ለብሶ በትልቁ ታትሟል። ከስሩም እንዲህ የሚል ጽሁፍ ሰፍሯል። «በቴዲ አፍሮ የሰላም እርገብ የተሰኘ ነጠላ ዜማ ተሰራ» ይልና በመቀጠል «እሱ የሰጠን ብዙ ነገር ነው፣ ነጠላ ዜማ ያንሰዋል» የሚል የድምፃዊው ቃል በጉልህ ይነበባል። ድምፃዊው አቤል ዘበነ ይለኛል።

የዘፈነበትንም ምክንያት ሲገልጽ «ቴዲ አፍሮን በጣም የምወደውና ከማከብረው በላይ ሰጥብብ ጅምራም መምህራ ነው። በሚለራውም የዘፈን ስራ እጅግ በጣም አድናቂው ነኝ። ቴዲን የመሰለ አርቲስት ብዙ የሚያስተምር፣ ሀገር ወዳድና ገራገር ሰው ምን አለበት ብዘፍነላት» ይላል።

በአርግጥ ቴዲ በስራው ባለመዘገበው ገድል ቢዘፈንለት ያንለዋል እንጂ አይበዛበትም። ለአርቲስቱ በመዘፈኑ ለብዙዎች ታላቅ የምስራች ሆኖላቸዋል። ድምፃዊው አቤል ዘበነ ለቴዲ ለመጀመሪያ ጊዜ «የለላም አርግብ ነህ» ብሎ እንደዘፈነ ብዙም ሳይቆይ በዚያን ወቅት ሁሌ በየሳምንቱ ማክለኛ ሰንባብ የምትበቃው ጣዝማ ጋዜጣ ለፊ ማብራሪያ ይዛ ብቅ አለች።

በጋዜጣው ላይ ስለ ቴዲ አፍሮ የዘፈነው አቤል ዘበነና ቴዲ አፍሮ አጠገብ ለአጠገብ የፎቶ ምስላቸው ይታያል። የዘፈነለት ወጣት «ለቴዲ አፍሮ በቀላሉ የማይገለፅ ታላቅ አክብሮት አለኝ። ወደ ሙዚቃ ህይወት እንድንገባ ሞዴል የሆነኝም ብርቅዬ ልጅ ስለሆነ ልዘፍንለት ችያለሁ» በማለት ጥልቅ ስሜቱን ገልጿል። ጋዜጣዋ በውስጥ ገጹ ለድምፃዊው በርካታ ጥያቄዎችን አቅርባለታለች።

«ቴዲ አፍሮን በማወደስ የመጀመሪያው ዘፋኝ በመሆኔም ደስተኛ ነኝ» ይላል። ይህ «የለላም አርግብ» የሚል ርዕስ የተለጠው ዘፈኑ ምንም እንኳን በሚድያ ተለቆ ብዙሃኑ ሀዝብ መስማት ባይታደልም በአንዳንድ የመዝናኛ ቦታዎች በዲጂዎች አማካኝነት ለመለቀቅ ችሏል። ይህ የሙገሳ ዘፈን ሲለቀቅ ቴዲ አፍሮ በወቅቱ ለሥራ ጉዳይ አሜሪካ ሃገር ነበር።

ሁለተኛው ለዚህ ታላቅ አርቲስት የዘፈነው ቢኒያም አሰፋ የተባለ ወጣት ድምፃዊ ነው። የዘፈኑ ርዕስ «ብላቴናው የታል» የተለኘ ሲሆን ቴዲ አፍሮ በተሸከርካሪ ሰው መግደል ወንጀል ተከሶ እስር ቤት በገባበት ወቅት ለመታሰቢያነት የተሰራ ዜማ ነው።

«ቴዲ ከሌለ መድረኩ ጭር ይላል። እሱ ሲጠፋ አይኔን ለው አማረው። የተሰጠውን አደራ የተወጣ» የሚሉና ብዙ ሃሳቦችን

ለማካተት የሞከረበት ነጠላ ዜማ ነው።

እውነት ነው ቴዲ ከሌለ መድረኩ መድረክ አይመስልም። ሙዚቃም ጭር ይላል። የአድማጭም ጆሮ ይቀንሳል። ድምፃዊው ቢኒያም በወቅቱ ቴዲ በተጠረጠረበት ወንጀል እስር ቤት ሆኖ ሳለ የአክብሮትና የመውደዱን መጠን በማዜም ገልጿለታል። ቢንያምም እንደቀድሞው ዘፋኝ የሚዲያ ሽፋን ስላላገኘ ሲዲውን አባዝቶ ለብዙ ዲጂዎች በመስጠት ዘፈኑን ሀዝብ እንዲለማው የበኩሉን ጥረት አድርጓል።

ሶስተኛው ድምፃዊ ሻምበል በላይነህ ይባላል። ሻምበል በላይነህ በአብዛኛው ኢትዮጵያውያን ዘንድ ለረጅም አመታት ባህላዊና ዘመናዊ ዘፈኖችን በመጫወት ተወዳጅነትን ለማትረፍ የቻለ አርቲስት ነው። ማይኩን ጨብጦ መድረኩን ሲረገጥ ሰሙዚቃ ያለው ፍቅር ከፍተኛ እንደሆነ ከአንቅስቃሴው መረዳት ይቻላል።

እናም የልቡን ሐሳብ፣ የነፍሱን መሻት እንደግል ሐሳብና ስሜቱ ለወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ «ጀግና የፍቅር ሰው» ሲል አወድሶታል። ሻምበል በላይነህ ለቴዲ አፍሮ ባቀነቀነው የዘፈን ግጥም ውስጥ ቁም ነገር ያላቸው መልክቶችን ለማካተት ችሏል። ሻምበሉ የልቡን ፍቅር የማክበሩን መጠን እሱም እንደሌሎቹ ዘፋኞች ለተወዳጅ ድምፃዊ ለቴዲ አፍሮ «ጀግና የፍቅር ሰው» ሲል አዘሚኗል። ይህ ዘፈን በተዘፈነበት ወቅት ቴዲ አፍሮ በተሸከርካሪ ሰው መግደል ወንጀል ተጠርጥሮ እስር ቤት ነበር።

ተወዳጅና ዝነኛው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ገና በወጣትነት የእድሜ ክልል ውስጥ ታሪክ የሰራ ብርቅዬ አርቲስት በመሆኑ ነው በእነኚህ ሶስት ድምፃዎችን የተቀነቀነለት። ዘፈኑን የዘፈኑት ሶስቱ ድምፃዎችን ለቴዲ አፍሮ ያላቸውን ፍቅርና አክብሮት የገለፁ ሲሆን ከእነኝህ ሦስት ድምፃውያን በተጨማሪ ቴዲ በእስር ላይ እያለ በሌሎች ዘፋኞችም ተቀንቅኖለታል። በዚህም የተነሳ በተደጋጋሚ በስሙ የተዘፈነለት ብቸኛው ኢትዮጵያዊ ሆኗል።

ቴዲዬ ኑርልኝ

የልብሀ ከተማ ቢታይ ተመርምር

አያልቅም ተዝቆ ጥበብ ተከምር

በዜማ በቅኔ ህዝብን ጥበብ ስታጎርሰው

ብሎ ይጠራሃል ቴዲዬ የፍቅር ሰው

እኔም ነፍሴን ስላስደሰትካት በጥበብ ጣፋጭ ፍሬ

ቃል ባላወጣ ከአፍ ከከንፈሬ

ማወደሴን አልተው አንተን በብዕራ

ደግሞም

የልቤን የሚገልፅ ሁነኛ ቃል ባጣ

በዝምታዬም አወድስሀለሁ ቃል ከአንደበቴ ሳይወጣ

አንተን ባወድስ ስለ አንተ ባወራ

ዘራፍ ብል ብፎክር ባቅራራ

ማን ነው ተው የሚሰኝ

የሚከሰከሰኝ

እናገራለሁ በአደባባይ

ሐቀኛ ነህ የድል ፀሐይ

አልፈራም አልሸማቀቅም

ከሐሰተኞች አልቀላቀልም።

ኔንተ እውነት ተናጋሪ

ለወገን ተቆርቋሪ

ጥሩ ነገር ተዘካሪ

ይገባሃል ክብር ዝና

ቀማሪ የጥበብ ገናና

ሃሳብ-ጥሩ ባለ መልካም ሰብዕና

ቸር የዋህ ርህራሄ ልብ-ቀና

ፍቅር የገባህ የህዝብ ጀግና

እናም

ኑር ለዘመናት

ቅኔን ስትቀምራት

ከቃል በላይ ሆኖብኛል የአንተ ሥራ

እንዳከራኸን አንተም ለዘላለም ኩራ

ኑር በክብር ክፉ አይንካብኝ

በሰላም በጤና ቴዲዬ ኑርልኝ።

ቴዲ አፍሮ በጥቂት ዘፋኞች ዓይን

«ምቀኛ ሰው ባለጠጋ ሰመሆን ይችኩላል።»

ምሳ 28፣22

የሙዚቃ ፈርጥ፣ የዜማ ቀማሪ፣ የግጥም ባለአባት፣ ለጥበብ የተፈጠረና ልዩ መልእክተኛ ነው - ቴዲ። እንኳንስ አዚሞ ንግግሩ ልብን ያቀልጣል።

ዘፈን ከነዘመድ አዝማዱ ጓዙን ጠቅልሎ በልቡ ውስጥ የሚኖር እስኪመስለን ድረስ ጊዜና ወቅት ጠብቀው ለጆሮዎችን የሚደርሱት ምርጥ ዘፈኖቹ ሁሌም እንወዳቸዋለን። መወደድም አለባቸው። ቴዲ አፍሮ በሚጣፍጥ ቅላጫው፣ ልዩ መስህብ ባለው የሙዚቃ አገልግሎት ከምርጥ ዘፈኖቹ ጋር አስረግጠን

እናውቀዋለን። ዘፈኖቹ የስሜት ህዋሳት ላሰው ፍጡር ሁሉ አስደሳችና ሞገደኛቸው።

ቴዲ አፍሮ ከጥበብ ፈጠራ ጋር የተሰገሰው ማራኪ የተፈጥሮ ችሎታ ቀላል ግምት የሚሰጠው አይደለም። ይህ ታላቅ የምድሪቱ ድምፃዊ የላቀ የህዝብ ፍቅር የተጎናፀፈ እውነተኛ የዘፈን አባት ነው።

አርቲስቱ ጠንካራ ነው። የሚሰራቸው እያንዳንድ ስራዎች ጥንቃቄ የተሞላበት፣ ማስተዋል የታከለበት፣ በዲስትሌሽን እንደ ተጣራ ፈሳሽ ንፁህ እና እንክን አልባ ናቸው። ቴዲ ዜማም ይሁን ግጥም የመስራት ብቃቱ ለብዙዎች አስገራሚ ነው።

ይህ የሙዚቃ ብላቴና ራሱ ከሚያቀንቅናቸው ዘፈኖች በተጨማሪ ለብዙ አርቲስቶች የፈጠራ ውጤቱን ያበረከተ ስመጥር አርቲስት ነው። ቴዲ ወደ ሙዚቃው ዓለም ብቅ ካለበት ጊዜ አንስቶ ለበርካታ ድምፃውያን ስመ ገናና ሆኖ መውጣት አስቸጋሪ ሆኗል። የዚህ ዋነኛ ምክንያት ደግሞ አርቲስቱ በሚያበረክታቸው የዘፈን ጭብጦች የህዝቡን የልብ ትርታ ማዳመጥ በመቻሉ ነው። በቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም ተውጠው ማንነታቸው በህዝቡ ዘንድ ነጥሮ ያልወጣላቸው አንዳንድ ዘፋኞች ለቴዲ አፍሮ ጥሩ አመለካከት የላቸውም። ቴዲ ግን ማንንም ወዳድ ነው። ቢጠሉትም አይጠላቸውም። ከማንም ሰው ጋር መቃረንም ሆነ መቀያየም አይፈልግም። የሚጓዘውም በቀና መንገድ ነው። «የሚጠሏችሁን ሁሉ ውደዱ» የሚለውን የአምላክ ቃል በተግባር የሚያሳይ ነው። «ቴዲ መጥፎ ነገርን የሚያስብበት ጊዜ የለውም።» አሁን ላለበት ትልቅ ደረጃ የደረሰው ጠንክሮ በመስራቱ ነው። ማንንም ለመብለጥና ተአምር ለመስራት ብሎ ሳይሆን ለሙዚቃ እድገት ሲል ነው። ሙዚቃን የሚሰራው በሙዚቃ ህይወት ውስጥ ባለ ዝነኝነቱን ማንም ሰው ቢሮጥ ቢንደረደር ሊደርስበት ከማይችልበት ቦታ አንጠልጥሎ ለመስቀል አይደለም። የአርቲስቱ የሁል ጊዜ ጥረቱ ጥሩ ስራን አምጦና ከሽና ለአድናቂዎቹ ማበርከት ነው።

ድምጻዊው ዘፈን የሚሰራው ከፈጣሪው በተሰጠው የጥበብ ችሎታ ወገኑን ለማገልገል እንጂ ዝና ፈልጎ አይደለም። ብዙ ሰዎች እንኳን ስሜን ተችረው ትንሽ ዕውቅናን ሲያገኙ ጥጋባቸው አይቻልም። «ከእኔ በላይ ማንም የለም» ሲሉ ይሰማሉ። ቴዲ አፍሮ ግን ታዋቂም ዝነኛም ሆኖ ይህ ባህሪ አልታየበትም። አጋጣሚ ሆኖ በስራም ሆነ በተለያዩ አጋጣሚዎች የስራ ባልደረቦቹን ሲያገኛቸው «እኔ የበላይ ነኝ» ሳይል በእኩልነት ስሜት ተግባብቶ የሚኖር የብዙዎች ሞዴል ነው። ምቀኝነት ከጤነኛ አዕምሮ የማይመነጭ የእድገት ፀር ነው። በአርቲስቶች ዙሪያ አንዳንድ ችግሮች ቢኖሩም አንዱና ዋናው ግን እርስ በእርስ አለመከባበር ነው። እያንዳንዱ ዘፋኝ አንዱ ለሌላኛው እውነተኛ ፍቅር ቢኖረው ሙዚቃ አሁን ካሰችው በላይ አብባ በፈካች ነበር።

በስራ የበለጠንን ስው ብንመቀኝ በሃሳብ ብናብሰለስል ራሳችንን እንጎዳለን እንጂ ሌላውን እንጎዳም። ሁሉም ነገር የሚሆነው ከእግዚአብሔር ነው። ቴዲ አፍሮ ስለሙዚቃ ተስጥኦው ሙዚቃ ሀይወቴ በሚለው ዘፈኑ የተሰጠኝ ከላይ ሲል እንዳቀነቀነው ሁሉ። አዎን ስራን የሚባርክ፣ ጤናን የሚሰጥ ፍቅርን የሚያሰብስ እሱ ነው።

በእርግጥ ዘፋኝ ሁሉ ዘፋኝ አይደለም። ሊባልም አይችልም። ቴዲ አፍሮ ግን ዘፋኝ፣ ደራሲ፣ አዋቂ፣ ብልህ፣ ጥበበኛና አስተዋይ ነው። ከሱ መልካም ባህሪ አንድ እንኳን ሳይኖረን ለምን ተበሰጥን ብለን በከንቱ ብንጮሀ መልሳችን የገደል ማሚቶ ይሆናል። ዘፈን፣ ዘፈን ነው። ዘፋኝነት ግን የውድድር መድረክ ሲሆን ይችላል። ስለዚህ ማሸነፍና መሸነፍ እንዳለ አምነን እንቀበል።

ማንኛውም ዘፋኝ የራሱ የሆነ የግል ችሎታ አለው። በተፈጥሮ ያገኘውን ችሎታ በግል ጥረቱ እሳድጎ እና አጎልብቶ ለስኬት መብቃት ይችላል። በባዶ ነገር ቴዲ አፍሮን ግን መሆን አይቻልም። አንድ ዘፋኝ ድንገት ተነስቶ ቴዲን ለመሆን ቢፈልግ ሊሆን አይችልም። የቴዲ ፍጥረት ለሙዚቃ ነው። የማይደርሱበትን

ዕቃ ለማውረድ ቆንጠራ-ራት ትርፉ ድካም ነው።

ቴዲ በጣም ልዩ ዘፋኝ ነው። እፁብ ድንቅ፣ ማራኪ፣ መሳጭ፣ በሳልና ጠጣር መልእክቶችን በያዘው የሙዚቃ ሙያ ውስጥ ማስተላለፍ የሚችለው የልጅ አዋቂ የትልቅም ትልቅ፣ የአስተሳሰቡ ብስለት ከእድሜው በእጅጉ ፈጥኖ የሄደ፣ የብዙ ሚሊዮኖችን ቀልብ በፍቅር መግዛት የቻለው፣ በእውነትና በነጻነት መድረክ ላይ እንደ አንበሳ ደቦል የሚንጎማለል ብቸኛ ፍጡር ስለ እውነት ሊል የመከራን ዕዋ ቢጎነጭ መረረኝ የማይል ወደፊት በጀግንነት የሚጓዝ በልቡ ውስጥ ባደረው እውነት የሀሰትን የሾሰ ጦር ሰባብሮ ለመጣል የሚንደረደር ልብ ቀና በሙዚቃ ውስጥ እውነትን መስበክና ማስተማር የሚችል ቁም ነገረኛ ነው። መቼም ቢሆን ሊበርድ የማይችል ትኩስ ብረት... ቴዲ አፍሮ የሰውን ልጅ ፍቅር እንኳ ተብሎ የተሰጠው እስኪመስል የሁሉ ሰው ምርጫ ነው።

የቴዲን ፋና ወጊነት ገና አንድ ፍሬ ብላቴና እያለ ነበር የተንፀባረቀው። ደግሞም ከሚወደው ሙያ ጋር ጥብቅ ትስስር በመፍጠር በሚሰራው ስራ ትልቅ ተአምር ከመፍጠሩም በላይ ነጋ ጠባ ጥሩና የተሻለ ነገርን ለመስራት ደፋ ቀና በማለት የሚተጋ ጥበባዊ ሆኖ ነው።

አርቲስቱ ጠንቃቃና ብልሃተኛም ጭምር ነው። አንድን ስራ ሠርቶ ለሀዘብ ከማቅረቡ በፊት ደጋግሞ የሥራውን ልኬት የሚመዘን ጥበበኛ ነው።

ቴዲ እንኳን በሙያው ቀርቶ በተፈጥሮ ባህሪውም መልካም ፍጡር ነው። ጥቂቶች እና አንዳንድ ዘፋኞች ቴዲ አፍሮን በጥቁር ዓይን ከማየት ይልቅ የእርሱን የጥበብ አጠቃቀም፣ ዘዴና ብልሃቱን በማጤን እንደሱ መሆን ባይቻል እንኳን ጥሩ ነገር ለመስራት ቢነሳሱ መልካም ነው። ቴዲ እኮ የድምጽ ስራ ለመስራት (ቮካል) ልምምድ ሲያደርግ ጊዜና ሰዓቱን ሳይሰስት በቀን ከአራት እስከ ስምንት ሰዓትና ከዚያ በላይ የሚሰራ ነው። እንደሱ ጠንክረን

ሳንሰራ ቴዲን በሙዚቃ ሙብለጥ ይከብዳል። ቴዲ አፍሮ ታላቅ በሆነው የሙዚቃ ውቅያኖስ ውስጥ ዘወትር የሚቀዝፍ የጥበብ ጀልባ ነው።

በተፈጥሮ የተለገለው የጥበብ ሞያ ስላለው ሁልጊዜ እንደ ወንዝ ዳር አበባ ያበባል እንጂ እንደበርሃ ቅጠል በቀላሉ አይጠወልግም። ማንም ሰው በያዘው ሙያ ላይ ጠንክሮ ከለራ የልፋቱን ውጤት አያጣም። እናም የቴዲን ውድቀት የሚመኙ አርቲስቶች ይህ ሃሳባቸው ሰይጣናዊ ስለሆነ የሚጓዙበትን መንገድ ረጋ ብለው ሊያጤኑትና በጥልቀት ሊያስቡበት ይገባል።

ዛሬም ነገም እስከ መቼም ቴዲ “ቅንነት መልካም ነው” ብሎ የሚያምን ስለሆነ ማንንም አይቀየምም። ሁል ጊዜ ደግ ነገርን ማድረግ የለመደ አዕምሮው ለተንኮል ቦታ የለውም። ስለዚህ የበለጠንን ለው የማክበር ባህል እናዳብር።

በተቃራኒ መንገድ እጅግ በጣም የሚገርሙ አርቲስቶችም አሉ። የቴዲ አፍሮን የሚደንቅ ችሎታ አምነው በዋለበት መዋልን የሚሹ፣ ባመሸበት ለማምሸት የሚፈልጉ፣ የቴዲን ታላቅነት የሚመለከሩ አሉ። ሰው፣ ሰው በመሆኑ ብቻ ሊከበር ይገባዋል። በሚሰራው ስራ በልጦ ከተገኘ ግን የእርሱን ፈለግ በመከተል ለመስራት መነሳሳት ብልህነት ነው።

ለቴዲ አፍሮ ጥቂት ዘፋኞች ጥሩ አመለካከት የላቸውም ተብሎ ቢነገርም ሁሉም አለመሆናቸውን ሊለመርበት ይገባል። ምናልባት የሚራመድበት የእውነት ጎዳና ያልተመቻቸው እውነትን የጠሉ ሀሰተኞች ካልሆኑ በስተቀር ቴዲ አፍሮ የሁሉም ለው የአይን ስለት ነው። ቴዲ አፍሮ ለሙዚቃ ፍቅር ሲል ስቃይና መከራ ያልገደበው አቋመ ፅኑ ስለ መሆኑ ዛሬ ላይ ቆመን ሳይሆን ወደ ጎሳ መለስ ብለን በመመርመር መናገር እንችላለን።

ማንም ሰው በፈለገው ጊዜና ሰዓት ካሴት መስራት ይችላል። ሆኖም መዘፈን ላይሳካለት ይችላል። ቴዲ አፍሮ ግን ወደ ሙዚቃው

አለም ሲቀላቀል ጀምሮ ዘፈን እንጂ ካሴት ይዞ አልመጣም። «ሙዚቃ ድቅድቅ ጭለማን ጥሳ የማለፍ ኃይል አላት። ሙዚቃ አልወድም የሚል የለው ፍጡር ካለ ሰው መሆኑ ያጠራጥራል።»

ስለዚህ ምቀኝነት የእድገት ፀር እንደሆነ እንወቅ። የበለጠንን ለው በቅናትና በስም ማጥፋት ልንበልጠው አንችልም። እሱ ራሱን ሆኖ ለዚህ እንደበቃ ሁሉ ሌላውም እራሱን ሆኖ ራሱን ያግኛ።

አንድ ዘፋኝ ክመራት ተነስቶ ከቴዲ አፍሮ አላንስም ቢል መብቱ ነው። ማውራት ቀላል ነውና፤ እውነታው ግን እንኳንስ ቴዲ አፍሮን መሆን ለመወዳደር ማለብም ሊከብድ ይችላል። ቴዲ በሀገራችን ለሚገኙት ዘፋኞች መከበሪያቸው ነው። ተወደደም ተጠላ በሙዚቃ ህይወት የበላይ ሆኖ ነጥሮ የወጣ ድንቅ አርቲስት ነው። መቅናት የሚገባን መንፈሳዊ ቅዱስ ቅናት ነው።

የበለጠንን ልናከብርና የበላያችን እንደሆነ በልባችንና በአንደበታችን ልንመለከር ይገባናል። የቴዲን የፈጠራ ስራ ዜማና ግጥሞች እየተቀበልን «ቴዲ በምንም ነገር አይበልጠንም» ብሎ በድፍረት መለፍለፍ እጅግ አሳፋሪ ነው። ቴዲ በታላላቅና አንጋፋ ሰዎች፣ በሙዚቃ ጠበብቶችም ሳይቀር የተመለከረለት ብቁ አርቲስት ነው፤ ደግሞም ማንም ባይመለከርለት ገድለኛ ስራዎቹ ራሳቸው አፍ እውጥተው ይናገሩለታል።

ከዙፋኑ አይወርድም!

በሀሜት በተንኮል

ቢመጡም በሴራ

ከዙፋኑ አይወርድም

ቴዲ ማን ሊፈራ

ምን ቢደሰት ምን ቢወራ

ምን ቢገነገጉን የተንኮል ዳራ

ምን ቢጨፈር ቢረገጥ ዳንኪራ

ምን ቢሰከር በሐሜት ፈጠራ

ከፈጣሪ ከተሾመ

ነገሰ በቃ አከተመ።

የቴዲ አፍሮና፣ የግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ስላሴ ምናባዊ ቆይታ

ዝናን በአግባቡ ለማይዝ ዝነኛ ሰው

ዝና የመውደቂያው ጦስ ነች

እለቱ ሀሙስ ነው። ቀኑ ደስ ይላል። ሰማዩ ጥርት ብሏል። የአየሩ ሁኔታ ለሰው ልጆች ተስማሚ ነው። በአጋጣሚ ከጓደኛዬ ጋር በእግራችን “ወክ እየበላን” ከሰፈራችን አሉምፒያ መስቀል አደባባይ ደርሰናል። መስቀል አደባባይ መንገድ ልናቋርጥ የእግረኛ ማቋረጫ ወደ ሆነው የዚብራ ምልክት በመጠጋት ላይ እያለን ከመጣንበት መስመር አካባቢ አንድ ዘመናዊ መኪና አይቼ ቆምኩ። ይች የማላውቃት የቤት መኪና በከፍተኛ ፍጥነት እየከነፈች ትመጣለች። በመስቀል አደባባይ አካባቢ ከወትሮው ለየት ባለ ሁኔታ የሰው ብዛት

ይታያል። የመኪናዎ ዘመናዊነት ገረመኝ።

ልቤ በአልሀና ቁጭት «ይህች መኪና የኔ ብትሆን» የሚል ስሜት ፈጠረብኝ። ህዝቡ ማፈጨትና ቴዲ፣ ቴዲ የሚል ድምጽ ማለማት ጀመረ። መንገድ የሚያቋርጠው እግረኛና መኪናዎች በያሉበት ቦታ ቦታቸውን ይዘው ቆሙ። ብዙም ሳይቆይ ነገሩ ገባኝ።

ቴዲ የሚለው ስም አዲስ አልሆነብኝም። ቢሆንም ግን ማረጋገጥ ስለነበረብኝ አብሮኝ የነበረውን ወዳጄን «ቴዲ ማን ነው?» አልኩት።

«ቴዲ አንበሳው የኢትዮጵያ ምርጥ ዘፋኝ ነዋ» አለኝ።

የህዝብ የአድናቆት ጨኸት በረታ። «ቴዲ እንወድሃለን!»፣ «የዛሬውና የነገው የኢትዮጵያ የሙዚቃ ተስፋ!» ሌላም፣ ሌላም የሚገርም ቃል አለማለሁ።

ያች ዘመናዊ መኪና ከአጠገባችን ደረሰች። ቀይ፣ መልክ መልካም፣ ጠቆር ያለ መነፅር በአይኖቹ ላይ ያጠለቀ ከአንገቱ ጎንጠስ በማለት ለአድናቂዎቹ የከበረ ሰላምታን አበረከተላቸው። የሰበሰው ልብስ የኢትዮጵያን ሰንደቅ ዓላማ የሚያንጸባርቅ በሶስት ቀለማት ያሸበረቀ ነው። የልቤ ምት ጨመረ። ግንባራ ላይ ላብ ችፍ አለ። ይህንን ታላቅ ሰው ለመከተል አሰብኩኝ። አጋጣሚ ሆኖ ታክሲ አገኘሁ። የታክሲውን ሹፊር «በእናትህ በፍጥነት ንዳው! ያችን መኪና ተከተላት!» ብዬ ተማጸንኩት።

የታክሲው ሹፊር «ስምን? ምን ሆነሃል?» ብሎ ጠየቀኝ። ምንም መልስ ሳልሰጠው የቴዲን መኪና መከተል ጀመርን። ወደ ግዮን ሆቴል አመራች። ቴዲ አፍሮን ደረሰኩበት።

ያችን ዘመናዊ መኪና ከአንድ የሚያምር አረንጓዴ ዛፍ ስር አቁሞ ወደ አንድ ፀጥ ወዳለ አዳራሽ አመራ። ተከተልኩት። ዞር ብሎም አላየም።

ወደ አዳራሹ ለመግባት አመነታሁ። ስገባ የቀድሞው የኢትዮጵያ ንጉስ ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ቁጭ ብለዋል። ቴዲን ሲያዩት ከተቀመጡበት ተነሱ። መላ ፊታቸውም በደስታ ተዋበ። ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ ቴዲ ሰአይን የሚማርክ በወርቅ የተሰጠ መቀመጫ ላይ ተቀመጠ።

ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴም ለድምፃዊ ቴዎድሮስ ካሣሁን ያደረጉለትን አቀባበል ባየሁ ጊዜ ማመን ነበር ያቃተኝ። «እውነትም ቴዲ ታላቅ ሰው ነው» አልኩ። ከተራው ሰው ጀምሮ እስከ ትላልቅ ሰዎች የሚሰጡት ክብር ቀላል ግምት የሚሰጠው አይደለም ብዬ አሰብኩ።

የውይይታቸውን ምዕራፍ የከፈቱት ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ነበሩ። ጣታቸውን ወደ ቴዲ ቀስረው «አንተ የሀገር ኩራት ለወገንህ ሀሳቤና ተቆርቋሪ የፍቅርና የአንድነት መገሰጫ እውነተኛ ኢትዮጵያዊ ነህ። በእናትህ ማህፀን እያለህ ነው እግዚአብሔር የባረከህ። በተለይ የማታውቀውን ነገር ለማወቅ የምታሳየው ያላሰለሰ ጥረት ይደነቅልሃል። ያንተ መፈጠር ለዚህች ምድር ለሰጡ ነው። ገና ብዙ ትሰራለህ። የዚህች ሀገርም መልካም ስጦታዎ ነህ። ከፈጣሪ በተሰጠህ የጥበብ ሙያ በሚያምረውና ልብን በሚያቀልጠው ማራኪው ድምፅህ ለሀገርህና ለወገንህ የምታበረክታቸው ህያው ስራዎችህ ያንተን ማንነት ያስረዳሉ።»

ቴዲም በድንገት ከተቀመጠበት በመነሳት «ጃንሆይ ሙዚቃ ለእኔ ህይወቴ ነች። የልቤን እውነት የምሰብክባት በነፃነት ሀሳቤን የምገልፅባት የአምላኬ ልዩ ስጦታዬ ነች። ከፈጣሪ በተሰጠኝም ሙያዬ ሀገራንና ወገኔን አገለግላለሁ።» በረጅሙ ተነፈሰ..... ከተነሳበት የሚማርክ ወንበር ላይ መልሶ ተቀመጠና ንግግሩን ቀጠለ።

«እውነትን ከመናገር ወደኋላ አልልም። ከሀለት ጋር ሀብረትን አላደርግም።»

ቴዲን «ይኸውልህ ልጄ» አሉት ጃንሆይ። «ለበርካታ ጊዜ ልብ ብንለ ተመልክተንሃል። ለያዝከውም የጥበብ ሙያ ልዩ ፍቅር ያለህ ነህ። ቅንነትን የምትወድ፣ በፍቅር የምታምን፣ ሰላምን አብዝተህ የምትሻ፣ ለኢትዮጵያ ከፈጣሪ የተሰጠህ በረከቷ ነህ። አንተ በምታቀናቅናቸው የዘፈን ስራዎች ብዙ ነገሮች ይለወጣሉ።

«ልብ በለኝ ልጄ ዝናን በአግባቡ ለማይዝ ዝነኛ ሰው ዝና የመውደቂያው ጦስ ነች። አንተ ግን ወገንህን አብዝተህ የምትወድ፣ ለሀገርህና ለባንዲራህ የምትቆረቆር፣ ታላቅ ዝና አለኝ ብለህ ራስህን በትዕቢት ያልወጠርክ፣ ሀሳብህ ሁሉ ቅን የሆነ፣ ለሰኬታማነትህ ቀን ከሌሊት የምትጥር፣ የአንበሳች አንበሳ ነህ። ቅንነት መልካም ነው ብለህ ሁሉን ነገር በበጎ የምትቀበል የፍቅር ሰው ከመሆንም በላይ ሰላምዎች መልካም ተምሳሌት ነህ።»

ቴዲ የቀኝ እጁን ጉንጨኔ ላይ አስደግፎ የጃንሆይን ንግግር ልብ ብሎ ያዳምጣል። በድንገት «እግዚአብሔር ታላቅ ነው። ሀይልና ብርታቱም ከማንም በላይ ነው» አለና ከተቀመጠበት ተነስቶ ፊት ለፊት የተቀመጠውን ባንዲራ አነሳ።

«ጃንሆይ ገና ወደ ፊት የሚገርሙና የሚደንቁ ወርቃማ ስራዎችን እንደምለራ አምናለሁ። ከልጅነቴም ጀምሮ ትልቅ ትልቁን ነው የምመኘው። የምመኘውንም ነገር ሁሉ እውን ለማድረግ እጥራለሁ። ከሁሉም በላይ በእኔ ልብ የነገሰው ፈጣሪዬ ብርታቱ ስለሆነ ህልጫን እውን ያደርግልኛል።» ቴዲ ያነሳውንም ባንዲራ ከፍ አድርጎ «ይህ ባንዲራ የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን አለበት» ብሎ በሀሳብ ሲቆዝም፤

ግርማዊ ቀዳማዊ ሀይለ ስላሴ ከተቀመጡበት በወርቅ ከተሰበጠው ወንበር ላይ ሆነው የለበሱት ነጭ በነጭ ልብስ ግርማ ሞገስን አከናወኑባቸዋል። ብዙ ጊዜ ቴዲን ሲጠሩት «ልጄ» ብለው ነውና «ልጄ» አሉት። ቴዲም «አቤት» ለማለት ሰከንድ አልፈጀበትም ነበር።

«ለአንተ የበራልህን እውነት ለሌሎችም እንዲበራላቸው ፀልይ።» በቀኝ ጣታቸውም ወደ ሰማይ ላይ እየጠቀሙ «እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይወዳታል። ሀገራችን እንዲህ ሆና የምትቀር እንዳይመስልህ። ኢትዮጵያ የአለም ትንሳኤ ከመሆኗም በላይ በአለም ላይ ካሉ ሀገሮች በበለጠ ሁሉ ሰው ለመኖሪያነት ይመርጣታል። እንደ አንተ አይነት ጠንካራ፣ ልባም፣ ብርቱና አስተዋይ ለዚህች ሀገር ይብዛላት። የአንድን ሰው የአዕምሮ ብስለት በአንደበቱ ንግግር መሰከት ይቻላል። እስከ አሁን ልብ ብዬ እንደሰማሁህ ከአንደበትህ የሚወጡ ቃላት የአንተ ማንነትና ብስለትህን ያስረዱልሁል።

«ልጄ፣ ሀገርህን አብዝተህ ወደድ። ኢትዮጵያ አይኖቿን ከአንተ ላይ አታነሳም። ባንዲራውም አፍ ቢኖረው ስለአንተ ከመናገር ወደኋላ አይልም ነበር።»

ቴዲ አፍሮ ለበርካታ ህዝብ የሚገርመው ከመናገር ይልቅ አድማጭነቱ ነው። ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለስላሴም ይህንን ባህሪውን አብዝተው ወደውታል። ብዙ ሰዎች ከማዳመጥ ይልቅ መናገርን የሚሹ ናቸው። አንድ ሰው አዋቂ ነው ወይም ነገሮችን በጥልቀት ይመለከታል የሚባለው ብዙ በአወራና በተናገረ ቁጥር ሳይሆን አድምጦ ካገናዘበ በኋላ የሚናገር በመሆኑ ነው።

«በተደጋጋሚ ከልባችን ሆነን በማስተዋል አይተንሃል። ከመናገር ይልቅ መስማትን ታዘወትራለህ። በነገሮች ሁሉ ቅን እንድትሆን የረዳህን እግዚአብሔን አመስግነው። የዚህ አይነት ልብ እንዲኖርህ በምክሩ ለቀረፀህ አባትህ ካሳሁንንም አመስግን።»

የቴዲ ሁለቱም ዓይኖች እምባ አቀረሩ። ቀና ብሎ እንኳን ጃንሆይን ለማየት ጉልበት አነሳው። «አባቴማ» አለ። «ማንም ሊያገኘው የማይችል ወድ አባት ነበር። ግን ከፈጣሪ አልጣለም። እሱ ይሠጣል፣ እሱ ይወስዳል። አውቃለሁ በስጋ ከስሬ ቆሞ ባላየውም ከመንፈስ ግን ለአፍታ እንኳን ከሀሊናዬ አይጠፋም። ለእኔ ለልጄ

ሲል ማንም ሊሆን የማይፈልገውን ነገር ሁሉ ሆኖልኛል።» በአይኖች ከረጢት የተንቀረዘዙት የእንባ እክብሎች ግን ከመፍሰስ ማንም ሳያግዳቸው በጉንጨፍ ላይ እንደ ግድብ ውሀ በየፊናቸው ተንጠባጠቡ።

ጃንሆይም ከቴዲ አይኖች የሚፈለውን እንባ ባዩ ጊዜ ድንጋጤ ተሰማቸው። «ልጄ ምን ነካህ? እሱ እኮ ያለው ያማረ ስፍራ ነው። ቦታው ለዓይን የሚማረክ፣ አየሩ የማይጠገብ፣ ችግር የለ ረሀብ፣ ሁሌ ደለታ፣ ሁሌ ዝማሬ ካለበት ስፍራ ውስጥ ነው ያለው። ይልቅንስ አባትህ የሰጠህን ምክር አስበህ ክአንተ ስር ለሚገኙት ፍሬዎችህ አንተም እንደ ካሣሁን ታሪክን ንገራቸው። ኢትዮጵያን እንዲወዱም አስረዳቸው።

«እንደ አንተ አይነት ለው ለዚች ሀገር ይብዛላት። ከመኮነን ይልቅ ማለተማርን የሚመርጥ ማንም የለም። አንተ ግን ልዩ ነህ። ያንተ ሀሳብ ላልገሳቸው ወገኖች ጊዜ ይነግራቸዋል። ማንም ሠው በበረታ ቁጥር ከፈተና ፈተና ይከተሉታል። ስለሆነም ልብህን አጠንክር።»

ቴዲ አፍሮ የሬጌው አቀንቃኝ ጃማይካዊው ቦብ ማርሴይ እና ሀይሰ ስላሴ አፍሪካን አንድ ለማድረግ ያደረጉት ያላሰለሰ ጥረት ሰርክ እንደ አዲስ ይገርመዋል። ይህ እውን ሆኖ ማየት ምኞቱም ጭምር ነው። ኃይለሥላሴና ቦብ ማርሴይ አፍሪካን አንድ ለማድረግ ከፍተኛ መስዋዕትነት እንደከፈሉ በወቅቱ የነበሩ እማኞችና በምስል የተደገፈ ምስሎች አስረጅዎች ናቸው። በእነኚህ ሁለት ታላላቅ ሰዎች የተጀመረው በጎ ሀሳብ ዛሬ ላይ ጥሩ ነገር እያየን ነው።

የኃይለሥላሴን ሀሳብ በሙሉ እምነትና ወኔ የሚጋራው ቦብ ማርሴይ በሔደበትና ባረፈበት ሀገር ሁሉ አፍሪካ አንድ ነች እያለም ይናገር እንደነበር አንዳንድ ምንጮች ዛሬ ላይ ይመሰክሩለታል። በተለይ በሚያቀርበው ማንኛውም ረቂቅ ዜማ ላይ ይህንን ሀሳብ ያንፀባርቅ ነበር። አሁንም ቢሆን የእርቲስቱ አድናቂዎች ለዚህ ቅዱስ አላማ እየታገሉለት ይገኛሉ።

ኃይለሥላሴም ቢሆኑ በዚህ ምግባራቸው የአፍሪካ አባት እስከመባል የደረሱ ታላቅ ንጉስ ነበሩ። የሀገራችን ብርቅዬ የሙዚቃው ፈርጥ ቴዲ አፍሮ ለእነኚህ ታላላቅ ሰራን ለለፍ ሰዎች ለክብራቸው አዘግጧል። ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ በሀይወት እያሉ አፍሪካን አንድ ለማድረግ በቁጥር አንድ የታገሉ ታሪካዊ ንጉስ ናቸው። በሀይወት ዘመናቸውም የሰሩት ታላቅ ገድል ከትውልድ ወደ ትውልድ እየተወራረሰ ሰዘሰአለም ይኖራል። ታሪክ የማይረሳውን ታሪክ መስራት የሰኬት ውጤት ነው።

ቴዲ ከጥቂት ዝምታ በኋላ «እርሶ ታላቅ ለው ነዎት።» ለሀገራችን ኢትዮጵያ ብዙ ነገር አድርገዋል። አፍሪካ አንድ ነች እያሉ እንደታገሉም ታሪክ ይመሰክርልዎታል። ለመሆኑ ስለዚህ ቅዱስ አላማ እስኪ ትንሽ ያውጉኝ» አለ።

ጃንሆይ መሬት መሬት እያዩ «አሁንም ቢሆን አፍሪካ አንድ ነች። በዘመናችን ሁሉ የማንወደው ነገር ቢኖር በነጮች ተረግጦ መኖርን ነው። ይህንን ሀሳባችንን መላው የሀገራችን ህዝብና አብዛኛው የአፍሪካ ሀገሮች ይጋሩታል። መቼም ቢሆን ከልባችን የማይጠፋው ጃማይካዊ የሬጌ አቀንቃኝ ቦብ ማርሴይ በጥበብ ሙያው የአፍሪካን አንድነት በአለም ላይ እየዞረ ሰብኮልናል።» በድንገት ከተቀመጥኩበት ተነሱና «ቴዲ አደራህን በሙዚቃ አፍሪካን አንድ አድርጋት። እግዚአብሔር ደግሞ የበሰጠ ይረዳሃል!! በእርግጥ ከፊት ለፊትህ ቀላል የማይባሉ ፈተናዎች አሉ። ቢሆንም በልብህ ተደላድሎ በተቀመጠው ጥንካሬ ታልፈዋለህ» አሉትና ንግግራቸውን ቀጠሉ።

«እግዚአብሔር ባንተ ላይ አላማ አለው። እስካሁንም ያሰናካቸው የሀይወት ፈተናዎች ያንተን ማንነት ላንተ ትቼልሀለሁ» ብለው ከተነሱበት መልሰው ተቀመጡ።

«ሀገራችን ኢትዮጵያ ለፈጣሪዋ ቅርብ ነች። ሀገቧም በፀሎት የታጠቀ አማኝ ነው። እኔን ግን ዘወትር የሚያንገበግበኝ ምስኪኑ የሀገሪ ለው ክችግር መቼ እንደሚላቀቅ ነው» ብሎ ቴዲ በሀሳብ ሲቆዝም...

ጃንሆይ «ሀገሩን ከሚወድ፣ ወገኑን ከሚያፈቅርና በንፁህ ልቦናው ቅንነትን አብዝቶ ከሚሻ ሰው ከአንደበቱ የሀገሩና የወገኑ ጉዳይ አይጠፋም። ማርያምን አልሃለሁ የኢትዮጵያ ትንሳኤ እሩቅ አይደለም። አንተ የምትናገራት እያንዳንዱ ቃል ከመሬት ጠብ አትልም። በምትሰራው የዘፈን ስራ ሁሉ የአሁንም ሆነ የወደፊቱን ትውልድ ዘፋኝ ብሎ የሚጠራህ አይኖርም። ትላንት ላይ ቆሞ የወደፊቱን የተናገረ ትንቢተኛ ይሉህል። የፈጣሪ ቅዱስ ቅባት በአንተ ዘንድ አለ። ነብስህ ሁሉን ነገር በቅንነት ስለምታደርግ እውነት ደግሞ ለማደሪያዎ ትመርጥሃለህ። አንተን ያለ መውደድ ከባድ የሚሆንበት ሰዓቱ ደርሷል። ኢትዮጵያም አይኖቿን ሳትጨፍን ዘወትር አንተን ታይህለህ።»

የለበሱትን ነጭ ካባ አውልቀው ቴዲን አለበሱት። በቀኝ እጃቸው የያዙትን የወርቅ ዘንግ ደግመው ለጡት። የወርቅ ዘንጉ አናት ላይ የኢትዮጵያ ሰንደቅ አላማ ተንጠልጥሎበታል። ቴዲ በነገሩ ግራ የገባው ይመስላል። ይሄኔ «አንተ ለኢትዮጵያ ህዳሴ ነህ። በምትሰራቸው ውብ ዜማዎችህ ፀበኞች ይታረቃሉ። የተሳሳ ሰይፍም ይጣላል። ምህረትና ይቅርታም ይበዛል» አሉትና ጃንሆይ ከወንበራቸው ስር የነበረውንም መጽሐፍ ቅዱስ ለጡት። «ቀሪውን እራሱ የሁሉ ነገር ባለቤት የሆነው ፈጣሪ ይፈፅመዋል» ብለው የቴዲን ግንባር ሰስት ጊዜ ሳሙት።

ፊታቸውንም ወደ ፀሀይ መውጫ አዙረው ለሰስት ደቂቃ ፀለዩ። ቴዲም ከጃንሆይ የተሠጠውን የአምላክ ቃል መጽሐፍ ቅዱስ አትኩሮ አየውናጎንበስ ብሎ በአክብሮት ሳመው።

በዚያች ቅፅበት «ከዚህ ሀገር አልፈህ ድንበርና ኬላ ሳይወስንህ ለአፍሪካና ለአውሮፓ ታላቅ ሆነህ ትገለጣለህ። በዚህም ሀገር ካለፈውም ከሚመጣውም መቼም ቢሆን እንዳንተ ያለ አይፈጠርም» ብለው ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ተናገሩ።

ቴዲ አይኖቹ ከመጽሐፍ ቅዱሱ ላይ አልተነቀሉም።

በዚህ ምናባዊ ቆይታ ላይ እንደተረዳሁት ከሆነ ቴዲ ለሀገሩ ያለው ፍቅር እውነተኛ እንደሆነና አርቲስቱ ገና ወደፊት ብዙ ተአምራትን እንደሚያከናውን ነው። እኔም በአጋጣሚ እዚያው ተገኝቼ ይህንን የመሰለ ታሪክ ለማየት በመብቃቴ ደስታዬ ወደር የለውም።

ኤሴቅ

“ሄልሎሄ እያሉ በፍቅር ማልቀስ

ለእኔ ንግስና ነው ባንዲራ መልበስ”

አለና ቴዲ አፍሮ

ኤሴቅ በሆነበት በሁሉም ከተማ

“እንፋቀር” ሲል አወጀ በግጥም በዜማ

በተሰጠው ጥበብ መቻቻልን አስተምሮ

በርቱዕ እንደበቱ የፍቅርን ኃይልነት መስክሮ

“ሰላም ነው ምኞቴ!” አለ ሃዋርያው ቴዲ አፍሮ።

እናም ጥላቻ ተወግዶ - ፍቅር ሰፍኖ

ሽኩቻ ኤሴቅ ታሪክ እንዲሆን ተረባብሮ

“ህልም አለኝ” አለ “በሀገሪ ፍቅር ነግሶ”

በዚህ የተነሳ ለንደቅ ዓላማውን እንደ ልብስ ተጉናጽፎ

ቴዲ አፍሮ ወደቀ በጣም ተሸንፎ

ስለፍቅር ሊሞት ከፊት ተሰልፎ።

ቴዲ አፍሮ ከሌሎች ዘፈኞች የሚለይባቸው ጥቂት መስፈርቶች

- የሚያቀነቅናቸው ዘፈኖች በሙሉ የዜማና የግጥም ባለቤት እራሱ መሆኑ
- ዘፈኖቹ ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ሀገራዊ፣ ፍቅርንና ትላልቅ እንጋፋ ለዎችን የሚያወድሱ በመሆናቸው
- መድረክ ላይ በግርማ ሞገስ የሚንቀሳቀስ፣ በምትሀተኛው ከሀሎቱ የሚቆጣጠር፣ ላቂታና ታዳሚውን ለማስደለት ከልቡ የሚጥርና በየመሀሉ ምክሮችን የሚያስተጋባ በመሆኑ
- በተለየ እኳኋን ከፍተኛ የህዝብ ፍቅርን በማትረፉና ከሀገር ውጭም የተፈላጊነቱ መጠን በየጊዜው እየጨመረ የሚሄድ በመሆኑ
- ከዘፈን ሌላ የልዩ ልዩ ተሰጦአዎች ባለቤት ጭምር መሆኑ
- በፈጣን የፈጠራ ችሎታውና ከያዚነቱ
- በማንኛውም ሀገራዊና ወገናዊ ችግር ላይ በግንባር ቀደምትነት መስለፉ
- ብልህ፣ አዋቂና አስተዋይ በመሆኑ. . .

ክፍል አምስት

የቴዲ አፍሮ ታላላቅ ፈተናዎች

«ለአንበርካኪዎች አልንበረከክም ማለት የብልሆች ልዩ ጥበብ ነው!»

ኅሀ ቀዶ ጽልመቱ እንደሚበራ

ደመናው ተገፎ ሰማዩ እንደሚጠራ

እያደር የሚገለጥ እያደር የሚያበራ

አለው ቅኔ፣ አለው ምስጢር የቴዲ ምጡቅ ሥራ!

«እግዚአብሔር በክፍ አይፈትንም»

መከራ አይብዛ እንጂ በመከራ ውስጥ ማለፍ መልካም ነው። የጣፋጭን ጣዕም የምንለየው የመረረ ነገርን ቀምሶን ስናጣጥመው ነው። ወርቅም በእሳት ከተፈተነ በኋላ ነው ወርቅነቱ የሚለየው።

በ1993 ዓ.ም. መጨረሻ አካባቢ ምርጥ አልበሙን ለሀዘብ ጆሮ ካደረሰ በኋላ ብዙም ውሎ ሳያድር በመላው የኢትዮጵያ ሀዘብ ከፍተኛ ተቀባይነትን የተቀዳጀውና “ዘመን የፈጠረው ታሪክኛ አርቲስት” ተብሎ የክብር አክሲል የደፋው ታላቁ የጥበብ ሰው ቴዲ አፍሮም ወርቅነቱን በእሳት ተፈትኗል። እንግዲህ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ለመዳሰስ የምንሞክረው የአርቲስቱን አንዳንድ ፈተናዎች ይሆናል።

1. ጡት ላይ ፈረመ

ወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮን በመንገድ ላይ፣ በራስተራንቶችም ሆነ ሙዚቃውን በሚያቀርብባቸው ኮንሰርቶች ላይ ወረቀትና እስክራብቶ በመያዝ “ቴዲ እንወድሃለን፣ ፈርምልን” የሚሉ

የአድናቂዎቹ ብዛት ሕልቆ መሰፍርት የለውም። በግንባርና ስልክ በመደወል የፍቅር ጥያቄ የሚያቀርቡለት ወይዘዘርቶችም በርካታ ናቸው። ይሁንና ቴዲ ቆርጦ የተነሳው በሕይወት ዘመኑ ውስጥ ደማቅ ታሪክን ለማስመዘገብና ታላቅ ሥራን ለመስራት ስለሆነ፣ እንዲሁም የዛሬን በማለብ የነገን የሚያልም የብዙዎች ሞዴልና ኃላፊነት የሚለማው ዜጋ በመሆኑ ሁሉንም የፍቅር ጥያቄዎች እንዳመጣጣቸው መልሶአቸዋል።

ሐቁ ይህ ሆኖ ሳለ ግን፣ ከብዙ ልፋትና ጥረት በኋላ ስኬታማ የሆኑትን የሀዘብ ጀግኖች ለማሸማቀቅና ለመኮርኮም ዕንቅልፍ አጥተው የተንኮል መረብ ሲሸረቡ የዕድሜ ጀንበራቸውን የምትጠልቅባቸው አንዳንድ ከንቱዎች “ጡት ላይ ፈረመ” የሚል የሀሰት ወሬ ያናፍሱበት ጀመር። ይህንን አሳዛኝ ወሬ የለሙ አድናቂዎቹ ግን ወሬው የምቀኞች ተራ የጥላቻ ወሬ መሆኑን በመገንዘብ ወዲያውኑ “ቴዲ አያደርገውም” ሲሉ ተደምጠዋል።

ቴዲም ስለዚህ ጉዳይ ተጠይቆ እንዲህ በማለት መልስ ሰጥቶ ነበር።

«እኔ የአበሻ ልጅ ነኝ። የሀገሬን ወግና ባህል ጠንቅቄ አውቃለሁ። ይህንን የማደርግ ፍጡር አይደለሁም። አባቴም በስነ ምግባር ቀርጾ ነው ያሳደገኝ። ደግሞም እግዚአብሔርን አፈራለሁ።»

አዎ በወቅቱ ወረቀትና እስክራብቶ ይዘው ቴዲ ጋ በመሄድ «እንወድሃለን፣ በለራሽውም ስራ እናደንቅሃለን፣ ፈርምልን» ለሚሉት አድናቂዎቹ «እኔ ማን ነኝ? ምንስ ለርቼ ነው የምፈርመው። ለእንደዚህ አይነቱ ክብር ገና አልበቃሁም። በማለት አራሱን ዝቅ ያደርግም ነበር። ያም ሆኖ ግን «የፈጣሪ ክብር ፍጡር ላይ አልፈረምኩም። የሰው ልጅ ክብር ነው» ሲል አውነታውን ተናግሯል።

ቴዲ አንድ ሰው ነው። ማፍቀርም ሆነ ማግባት የሚችለው እንዲት የሀገሩን የሄዋን ዘር ነው። ለዚያውም ከፈጣሪው

የተሰጠችውን እውነተኛ አጥንቱን።

ቴዲ የሚያደርገውን የሚያውቅ ከማድረግም በፊት ደጋግሞ የሚያስብ ብልህ አእምሮ ያለው አርቲስት ነው። በተጨማሪ መነሻውን የሚያውቅ፣ መድረሻውን የማይረሳ፣ የሀገርና የወገን ኩራት ነው። ቴዲን አልባሌ ቦታ አገኘሁት ማለት እንደ ውሃ ሽታ ይቆጠራል። ቴዲ አፍሮ ፍፁም ነው፤ እያልኩኝ ሳይሆን የሚለራውን የሚያውቅ ጠንቃቃ ነው።

ቴዲ በቀደሙት ዘመናት በሴቶች ላይ ይደርስ የነበረውን የባህል ተፅዕኖ አጥብቆ የሚቃወም፣ ብሎም ሴት ልጅን ከምንም በላይ የሚያከብር ሰው ነው። ደግሞም የሀገራችን ሴቶች ጠንቃቃ ናቸው። አስተዋይም ጭምር። ለምንም ነገር ቢሆን ለተልካሻ ነገር የማይንበረከኩ ልቦ መሰሉ ናቸው። የቴዲ ስም በአንድ ካሌት ሰማይ ጠቀስ ስለሆነባቸው ለምን እንበለጠን ከሚል ለይጣናዊ ሃሳብ የመነጨ የጥቂቶች የተንኮል ጥንሰስ ነበር። ነገር ግን ቴዲ ጡት ላይ እንዳልፈረመ ሲያውቁ የወሬ ሰብኞች አርፈው ተቀመጡ።

2. ቴዲ የሚዘፍናቸውም ሆነ ለስራ ባልደረቦቹ የሚያበረክታቸው ግጥሞች የአባቱ ናቸው

ድምጻዊ ቴዲ አፍሮን በዜማም ሆነ በግጥም ተሰጥኦውን መጠርጠር ትልቅ ስህተት ነው። አንድን ስራ ከሰራው ባለቤት ውጪ እማኝ ሆኖ መቅረብ ለምን አስፈለገ? የቴዲ አፍሮ የግጥም እና የዜማ ተፈጥሯዊ ልገላ እንደ ምንጭ ውሃ ቢቀዳ የማያልቅ በላይ በላዩ የሚተካ ቋሚ ነው። እግዚአብሔር ሽልም የሰጠውን ማን ሲነጥቀው ይችላል? ቴዲ አፍሮ ግጥም የመፃፍ ችሎታ ባይኖረው ኖሮ እንደሌሎች ዘፋኞች ከሌላ የግጥም ፀሀፊ በወሰደ ነበር። ደግሞም ለሌሎች የስራ ባልደረባዎቹ ባላበረከተ ነበር። በጥበብ ሀይል ውስጥ ማሸነፍ ወይም መሸነፍ ያለና የሚኖር ነው። ሽንፈትን ተቀብሎ ለቀጣይ የስራ ስኬት ጥሩ ነገርን ሰርቶ ለመገኘት መጣር ታላቅነት ነው። «የተንኮል ጉድጓድ አትቆፍር። ብትቆፍርም አታርቅ። ማን

እንደሚገባበት አይታወቅምና። የሚለውን አባባል ዘመንግራት ለህጻን የፈጠራ ችሎታ እንዲያስ አድማጩ ሳር ቅጠሉ ምስክር ነጡ። የበለጠንን ለው አውቀን መበለጣችንን በጸጋ መቀበል ትልቅነት ነው። ቴዲ አፍሮ እየዘፈነ ያለው የአባቱን ግጥም ከሆነ ታዋቂው ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማም ወደ ዘላለማዊ አባቱ ከሄደ በኋላ ቴዲ እየለራ ያለው የማንን የፈጠራ ችሎታ ነው? ይህ ሁሉ በአንድ ወቅት ስለ ግጥም ችሎታው ተጠይቆ በርካታ ግጥሞች እንዳሉት ስለተናገረ በምን ስሙን እናጥፋው ከሚል መጥፎ ሀሳብ የመነጨ በጥቂቶች የተቀነባበረ የሀሜት ጥንሰስ ነው።

ስራ ክቡር ነው። ታላቅ ሥራ በሚሰራ ሰው ላይ የነገር ሚዶ ስክቶ በሀሜት ማበጠር የት ድረስ ያስኬዳል? በሃያ አራት ሰዓት ውስጥ ለጀግናው አትሌት ቀነሲሳ በቀለ የተቀነቀነው የድል ዘፈን በማን የግጥም ችሎታ ተፃፈ? ቴዲ የአባቱን ግጥም ቢያቀነቅን ኖሮ ጊዜና ወቅት ጠብቀው ለሀዘብ ጆሮ የሚበቁትን ዜማዎችን ለመስማት ባልታደልን ነበር። የወሬ ሰብኞችና የስራ ጠላቶች ነገርን እንደ ድርና ማግ በማስማማት በየአካባቢው የሀሜትን ወሬ በመዝራት ለማበቀል የሚሞክሩ አልጠፉም። እውነት አትሞትም። ክውሽት ጋርም አትተባበርም። ቴዲ አፍሮ በተፈጥሮ የተሰጠው የዜማና የግጥም ችሎታ ቢቀዳ የማያልቅ ቢንጠባጠብ የማይነጥፍ ስለመሆኑ በየጊዜው የምንሰማቸው ስራዎቹ ይመስክሩለታል። የራሱን ማንነት ጠንቅቆ የሚያውቀው ወጣቱ ድምፃዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን ከማውራት ይልቅ በሚሰራቸው የማይሰለቹ ስራዎቹ የሀሜተኞችን አፍ አሲዟል።

3. ዜማ ከውጪ አገር ገለበጠ

ጉድ ሳይሰማ መስከረም አይጠባም። የድምፃዊ ቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም በማንነታቸው ላይ ትልቅ ተፅዕኖ ያሳደረባቸው አንዳንድ አርቲስቶች እንዳሉ ይታወቃል። ዋናውን ፈረስ መሆን ባይችሉም ተሳታፊ ጋሪ መሆን የተላኩት፣ ጠንክሮ ከመሰራት ወሬንና ስምን

ማጥፋትን የመረጡ ናቸው። ብዙኅን ህዝብ ይህንን ሊለማ ብሶቱን በትዝብትና በመቃወም ነበር የገለጸው። ቴዲ እኮ በሙያው ሊያቀናቅን ምክንያታዊ ነው። ምዕራባዊ አገራትን ለመኖሪያ ያልመረጠ፤ በኢትዮጵያዊነቱ የሚከራ፤ የዘመኑ የኩራት መገለጫ ነው።

ለመሆኑ ሙዚቃ የአለም ቋንቋ መሆኑን የዘነጉ አርቲስቶች አሉ እንዴ? የቴዲ ዜማ አንዳንዶቹ ከውጪ አገራት ጋር ይቀራረባሉ በማለት የምላስን ቢላዋ በመሳል ለነገር መሮጥ ተገቢ ነው? ይህ አካሄዳቸው በግልፅ የሚያሳዩ ለአርቲስቱ ወይም ለሙዚቃ ያላቸው ጠባብነት ነው። ደግሜ ደጋግሜ መናገርም ሆነ መጻፍ የምፈልገው ተወዳጅ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ የግጥምም ሆነ የዜማ ችግር እንደሌለበት ነው። ምክንያቱም ቴዲ ሲያስፈልገው አንድ ዜማና ግጥም ለመስራት ከ10-15 ደቂቃ ብቻ ቢፈጅበት ነው። ነገሩን በደንብ ላብሰለው ካለ ደግሞ ግፋ ቢል 30 ደቂቃ ሲወስድበት ይችላል። ተወዳጅ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከራሱም አልፎ የፈጠራ ስራውን ለጠየቁት አርቲስቶች ከወርቅ የበለጠ ሚዛን በሚደፋው የፈጠራ ክፍና ክህሎቱ አበርክቶላቸው በአንድ ጊዜ አንቱ ለመባል የበቁ አርቲስቶች አሉ።

የሀገራችን የሙዚቃ እድገት ከጊዜ ወደጊዜ እያደገ ነው የሚገኘው። ለሙዚቃው እድገት ደግሞ ቴዲ ትልቅ አስተዋጽኦ አድርጓል። ማንኛውም የዜማ ፈጣሪ ነኝ የሚል ዜማ ቀማሪ ሁሉ አንዳንድ ጊዜ እንደመነሻነት ከውጪ ሀገራት ዘፈኖች ዜማ ሊወለድ ይችላል። ነገር ግን የፊልም ደራሲ ነን የሚሉ ግለሰቦች ሙሉ በሙሉ የሰው ሀገርና የሰው እውቀት እስክሪፕት ገልብጠው ሊያበቁ የዋናው የፈጠራ ባለቤት መብት ሳይገልፁ ቋንቋውንና አለባበሱን ለውጠው ፊልም ስራን ቢሉ ማን ይለማቸዋል? እውነተኛውን ሰው ውሸታም ብለው መሳደብስ ይችላሉን? ስህተት የሌለበትን ሰው በነገር ከመውጋት መጀመሪያ የራሳችንን ገመና እናስወግድ።

በወቅቱ በቴዲ አፍሮ ላይ በተወራው ዜማ ግልበጣ ተራ ስብከት ቴዲ ምን አለ? «አነጣጥሮ ተኳሽ በቅድሚያ ኢላማውን

ለይቶ መክበብ አለበት። ከመተኮሉም በፊት ስለ ፈጠራ ባለቤትነት መብት መረጃ መሰብሰብ፤ ጥናት ማካሄድ፤ ባለሙያዎችን ማነጋገር ያስፈልጋል። ኢላማን በትክክል ለመምታት መጀመሪያ ኢላማህንም በቸክ ታከባለህ። ከዚያ በፍቅ ሆነህ ታነጣጥራለህ። ይህ የፈጠራ ስራ በእርግጠኝነት የማን ነው? ከየትስ የመጣ ነው? እንዴትስ ተፈጠረ? ብለህ ታጣራለህ። ለመረጃህም እርግጠኛ ድጋፍ ትሰበስባለህ። ያኔ ኢላማህ ግቡን ይመታል። የዚያን ጊዜ ሃይለኛ ተኳሽ ተብለህ ትደነቃለህ።»

ተወዳጅ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከአስር ዓመታት ወዲህ የተፈጠረና ከምናያቸው አርቲስቶች በሚለራው ድንቅ የፈጠራ ስራው ታላቅነትን የተቸረው ምትክ የለሽ አርቲስት ነው።

አሁን ካለበት የገዘፈ ክብር ላይ የደረሰው ጠንክሮ በመስራቱና ስራውን አሳልፎ ለፈጣሪ በመስጠቱ ነው። እግዚአብሔርም ባርኮለታል። በወጣትነት እድሜው ከሌሎች የስራ ባልደረቦቹ ልቆ በመገኘቱ በሚለራው አመርቂ ስራ የብዙኅን የልብ ትርታ ለማዳመጥ ችሏል። በዚህም ለዘመናት በማንም በቀላሉ ሳይተካ በሙዚቃ ህይወት ውስጥ ስሙ እንደነገሰ ከትውልድ እስከ ትውልድ እየተወራረሰ የሚኖር ምርጥ አርቲስት ስለመሆኑ ጥርጥር የለውም። ቴዲ በዜማ መጠርጠሩ ምንም አይደል። ግን ለመጠርጠር የሚያስብ ማንም ባለሙያ ነኝ ባይ ሰው ጥርጣሬው ከጤነኛ አዕምሮ የመነጨ ወይም በታላቅ ምቀኝነት ግፊት የተነሳሳ አለመሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

ከዙፋኑ ስር የሚያደርስና ወንበሩን ለመረከብ የሚያስችል ይህ ነው የሚባል ውጤት ሳይኖር ዙፋኑን መመኘት የቀን ቅገጥ ነው። ስልጣንና ታዋቂነት ለሚፈልጋት ሳይሆን ለሚሸሻት ትቀርባለች።

ቴዲ አፍሮን ዜማ ከውጭ አገር ገለበጠ ተብሎ መሰረት የሌለው ተራ ወሬና አሉባልታ በተወራበት ጊዜ ጥቂት አርቲስቶች፤ ቴዲ ካለበት የክብር ደረጃ የወረደ መስሏቸው በሀሰተኛ ወሬ ለክረው

የመጠጥ ዘር ሁሉ እያወረዱ ሲጠጡና ምግብ በገፍ አቅርበው ቁንጣን እስኪይዛቸው ድረስ አየተመገቡ ያሙትም አልጠፉም ነበር።

የተንኮል ጥንስሳቸው ግን በቀላሉ ተደፋ። ያላግባብ ለማግኘት የተመኙት የማዕረግ ወንበር ወዲያው ተገለበጠ። ቴዲ አበቃለት ብለው የተደሰቱ ግለሰቦችና ጥቂት አርቲስቶች መልሰው ተሸማቀቁ። አርቲስቱ ክበፊቱ የበለጠ ገነነ። ስራዎቹም በሀዘብ ዘንድ ያላቸው ክብር ጨመረ። በዘር፣ በያታ፣ በሃይማኖት ላይቀር የወጣቱ ድምፃዊ የፈጠራ ስራዎች ተፈላጊነታቸው አደገ። ቴዲ ግን ይህ ሁሉ ሲሆን የማንንም ውድቀት አልተመኘም።

የቴዲ አፍሮ የፈጠራ ችሎታ ጠንቅቀው የሚያውቁ አንዳንድ ግለሰቦች ጥያቄ ውስጥ መግባታቸው ብቻ ሳይሆን አንድ ዜማና ግጥም የመስራት ችሎታ የሌላቸው በሌላው ወገን ትክሻ ላይ ተንጠልጥለው እየኖሩ በፈጠራ ችሎታው ተመስክሮና አስመስክሮ ያለን ውድ አርቲስት መጠጥ እየጠጡ የሀሜት ምግብ ማድረጋቸው የማሰብ ችሎታቸው የት ድረስ እንደሆነ በግልጽ ማየት ይቻላል።

የቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም በሀሜተኞች የማይሰረዝ፣ በውሃ የማይሸረሸር፣ እንደበረዶ የማይቀልጥ፣ ቋሚ ሆኖ ለዘላለም ይኖራል። ቴዲ በአንድ የሙዚቃ ኮንሰርት የሚያገኘውን የገንዘብ መጠን ካሌት ሸጠው ማግኘት እንኳን ስለተሳናቸው በጥቂቶች ወይም በአንዳንድ አርቲስት እና ግለሰቦች መንጋጋ ቢገባም ሊታኘክ የማይችል ጠንካራ ነው። የበለጠንን በማበረታታት የአርሱን ፈለግ ተከትለን ለጥሩ ነገር መሮጥ መልካም ነው። የቴዲ አፍሮን ማንነት ለማወቅ አሩቅ መንዝ ወይም በአካል አግኝተነው ማየት ብዙም አያስፈልገንም። ምክንያቱም ጊዜ እና ወቅት ጠብቀው የሚወጡ ስራዎቹ የአርቲስቱን ማንነት አበጥረው ያሳዩናልና።

ቴዲ አንድም ቀን ለኔ የበላይ ነኝ ብሎ እራሱን የማይክብ ሁል ጊዜ እራሱን ዝቅ የሚያደርግና በፈጣሪው የሚተማመን ውድ አርቲስት ነው። አርቲስቶቻችን ላንድ ክሮዘር፣ ቢ ኤም ደብሊው፣

ወዘተ ዘመናዊ መኪኖች ለመያዝ እና ለማሸከርከር የበቁት ቴዲ በቀደደው የገበያ በር ነው። ሌት ተቀን አምጦ የፈጠራቸውን ዜማዎች ተገልብጠው የተሰሩ ናቸው ማለት እውነታው የት ድረስ ነው?

አናውቅም እንዴት ታሪክስ አይነግረንም? ከዚህ ቀደም የነበሩ ዘፋኞች ስንት ደክመው የለፉበትን የዘፈን ካሌት በብር 100 እና በብር 200 ሲሸጡ እንደነበር? ለመሆኑ ከተራ ብር ዘሎ ለማያውቀውን የካሌት ሽያጭ ማነው ወደ ሚሊዮን ብር እንዲያሻቅብ ያደረገው? ቴዲ አፍሮ አሁን ላሉትና ወደፊት ለሚፈጠሩ ድምፃዊያን ዋና መከበሪያቸው ነው። አሰማወቅ ሃጢያት አይደለም።

ለመጠየቅ የምንፈራና የምናፍር ከሆነ አንብበን እንረዳ። ከዚህ ቀደም የነበሩ ዘፋኞች እንኳንስ መኪና አማርጠው ሊይዙ ቀርቶ ለእለት ጉርስና አልባላትም ስንት ውጣ ውረድ ነበረባቸው። ቴዲ አፍሮ የዚህ ሀዘብ ቁንጮ ነው።

ፈጣን በሆነ የፈጠራ ችሎታው እና በአስተዋይነቱ እንዲሁም ትሁት በሆነው ባህሪው ትልቅ ስም የተሰጠው የሁሉም ሰው ምርጫ ነው። ከፈጣሪ የተሰጠውን ፀጋ በወሬ ወይም በምቀኝነት አያጣውም። በአንድ ሴኮንድ ውስጥ አንድ ሺህ ጥፋትና ስህተት መስራታችንን ልባችን ሲያውቀው እራሳችንን ፍፁም እና ንፁህ ለማድረግ መቃበዝ ታላቅ ስህተት ነው።

ወደድንም ጠላንም ቴዲ በዚህ ዘመን የተፈጠረ ልዩ መልዕክተኛ ነው። የፈጠራ ስራውም ለዘመናት ሊደበዘዝ የማይችል የሰላም ሻማ ነው። እንኳንስ በአንድና በሁለት ዜማ ሲጠረጠር ቀርቶ በተፈጥሮ የተሰጠውን የጥበብ ችሎታ ገና አሟጦ አልተጠቀመበትም። በቴዲ ሞራል ላይ አረማመዳለሁ ማለት ከዚህ ሀዘብና ከፈጣሪም መጣላት ነውና የተንኮልን ፍትፍት ሰነፍሳችን ስንቅ ባናደርገው መልካም ነው።

የአስተዋይነቱም መጠን ጥልቅ ነው። የፊት የፊቱን

የሚመለከት ግብዝም አይደለም። ቴዲን ከነገብሱ ይዘው ባህር ውስጥ ቢወረውሩት ሳይሰምጥና ሳይሞት በእፋ አሳ ይዞ የሚወጣ ብልህተኛ ነው። ለወደፊቱ ስለሚሆነው ነገር ሳይሆን ዛሬ እየሆነ ሰላለው ነገር እጩነታለሁ። አርቲስቱ ለማንም አይንበረከክም። ተንበርክኮም አያውቅም። ዘፈኖቹም ቢሆኑ የይድረስ ይድረስ የሚሰሩ ሳይሆኑ ታላቅ የፈጠራ ጥበቡን ተጠቅሞ አሳምሮና ከሽኖ የሚሰራቸው ናቸው። ዝናን በአግባቡ መያዝ የቻለ አካሄዱን የማያውቅ፣ የዛሬን ብቻ ሳይሆን የነገንም የሚያልም፣ ወገኑን የሚወድ እውነተኛ ነው። የቴዲ አፍሮ የገዘፈ ሰም እና መልካም ዝና ጠዋት ታይቶ የሚጠፋ ጤዛ አይደለም። ለአገሩና ለአድናቂው ሀዝብ ሁለተኛው የኩራት መገለጫ ሰንደቅ አላማ ነው።

እውነት አትሞትም!

አዋቂ የሚናቅበት

ወረኛ የሚከበርበት

ደጉን ችላ የሚባልበት

ክፋውን ሞገስ የሚያገኝበት

ሆነና ጊዜው

ጊዜ የሚለውጣቸው

ጥቅም የሚደልላቸው

እነዚያ ጎሊያድ ነን ባዮች

የእውነት ጠር የጥበብ ጠላቶች

እንደገና ሀ ብለው ተነሱበት

የምቀኝነት ጦር ሰብቀው ዘመቱበት።

ከተሰቀለበት ሰገነት ከወጣበት ማማ ሊያወርዱት

የሐሰት ስንቅ ሰንቀው ሰሙን አብጠሰጠሱት

እናም ሐሰትና እውነት ተጣልተው ፀብ ከሮ

ሰጊዜው ውሽት ያሸነፈች መሰሰች - ተመታም ከበሮ

ወድቃ የማትቀረው እውነት ግን ተነሰታ

ሐቁን መሰከረች ዕልልታ ሆነ ፊስታ

አዎን፣ መሰከረች ጥበብ በእውነት ፊት ቆማ

ቴዲ ታላቅ ሰው ብላ ዓለም እየሰማ።

ይሄኔ እነዚያ ጎሊያድ ነን ባዮች

የእውነት ጠር የጥበብ ጠላቶች

እንደ ረመጥ እሳት ውስጥ ውስጡን እየጋዩ

እውነት አብባ ሐሰት ስትጠወልግ አዩ።

እንግዲህ ይግረማቸው ይደነቁ

ሀሰትን ወደው ለሰነቁ

ቴዲማ ጥላቻን በፍቅር ደርምሶ

ክፋትን በደግነት ጥሶ

ቂምን በምህረት ጥሶ

ወጣ እንደገና የጥበብን ካባ ሰብሶ

አዎን፣ የሰይጣን ከፋት ገልብጦ

ምቀኝነትን በስራ ድል ነሱቶ

በጥበብ አሸብርቆ በቅኔ ደምቆ

በሞገስ ላይ ሞገስ ደራርቦ

አልቀረም መውጣቱ ከማንም ልቆ

ኸረ ለመሆኑ ከዚያ ዙፋን ከዚያ መቀመጫው

እሱ ከወረደ መዘቃን ማን ሲመራው?

እንግዲያውስ ሰሚ ጆሮ ካላቸው ቅን ልቦና

እውነቱን መስማት ከፈቀዱ በንፁህ ህሊና

እልፍ ሆነው የማይተኩት

ዝናና ሀብት የማይለውጡት

ገድለኛ ነው ቴዲ ተአምረኛ

ሥራው ሁሉ የሆነ ቀጥተኛ

ገና ይፈጥራል ተአምር

ጎልቶ የሚታይ በፍቅር!

4. በመኪና ሰው ገጭቶ ገደለ

ምድር የፈተና መደረክ ስትሆን ስዎች ደገሞ ተዋገደን ናቸው

የሰው ልጅ በዚች አለም ሲኖር ከቀላል ፈተናዎች እስከ አስቸጋሪና ከባድ የህይወት ፈተናዎች ያጋጥሙታል። ማንኛውንም ፈተና በብልሃትና በትእግስት አሸንፎ ለስኬት መብቃት የታላቅነት ባህሪይ ነው። ዓለም ከተፈጠረች ጀምሮ ታላላቅ የፈጠራ ስራ የሰፍሞ ሆነ ታላላቅ ጆግኖች ተብለው እንደምሳሌነት የሚጠቀሱ ሰዎች በሙሉ የጎላ ህይወታቸው ሲመረመር በመከራ ውስጥ ከማሳፋቸው በተጨማሪ የእስር ቤትን ህይወት ቀምለዋል።

ብልህ ሰው ከመከራ ይማራል እንጂ ሰፊተና ተሸንፎ ወድቆ አይገኝም። ደግሞም የአንድ ሰው ጥንካሬ የሚሰካው ለምድር ፈተናዎች ባለመሸነፉ ነው። የሰው ልጅ ከባድ ፈተናዬ ነው ብሎ የሚያስበው እስር ቤትን ነው። ስለ እስር ቤት ስናሰብ ለህያ ለባት አመታት በግፍ የታሰሩትን የደብብ አፍሪካን የነጻነት ታጋይ ማንዴላን እናስታውሳለን። ማንዴላ ለህልማቸው መሳካት፣ ለልባቸው እውነት ለበርካታ አመታት በእስር ቢያሳልፉም ነፍሳቸው የሰነቀቸው ታላቅ ህልምና እውነት መታሰራቸውን አላገዳትም። የሰው ልጅ ከፍጥረታት ሁሉ መከራን የሚችልበት ጠንካራ መንፈስ አለውና።

ኢየሱስ ክርስቶስ በዚች ምድር ላይ ሆኖ ለሰው ልጆች የእምላክን የእውነት ቃል የሆነውን ቅዱስ ቃል በሚለብክበት ጊዜ በርካታ ምድራዊ ፈተናዎች ገጥመውታል። ለእውነት ሲል በአይሁዶች ታስሮአል፣ ተርቧል፣ ተጠምቷል፣ ተገርፏል... ምድር ሰፊተና ቅርብ የሆነች የፍዳ መኖሪያ ነችና። በመሆኑም ይህቺ ምድር እንኳን የሰው ልጆች ቀርቶ ሰፈጣሪዋም ያልተመቸች አስቸጋሪ ነች።

አገራችን ካፈራቻቸው በቁጥር አንድ የሚጠቀስ ታላቅ የጥበብ ቀማሪ ወጣቱ ደምጻዊ ቴዲ አኖር፣ በወርሀ ጥቅምት ተፈፀመ በተባለ

ወንጀል ምክንያት የዚህ አይነቱ ከባድ ፈተና ከፊቱ ተጋርጦታል። ይህ የአገራችን ብርቅዬ ድምፃዊ በተሽከርካሪ ሰው መግደል ወንጀል ተከሶ የእስር ቤት ደጅ ረግጧል። ለመሆኑ እስር ቤት የዓለምን ታላላቅ ለዎች ለምን ይሆን በሯን ወለል አድርጋ እየከፈተች የምታገራቸው? ደግነቱ እነዚያ ጀግኖች በመታለራቸው ሐዘን ሳይገባቸውና ተስፋ ሳይቆርጡ መልሰው ለስኬት የሚበቁ ብርቱዎች ናቸው። እግዚአብሔር ይመስገን!

ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱስ “በፈተና የሚጸና ሰው የተባረከ ነው” የሚለው። የአንድ ሰው እሱነቱ የሚለካው ፈተና በሚገጥመው ሰዓት በሚያሳየው አይበገሬነትና የመንፈስ ጥንካሬ ነው።

ቀኑ ጥቅምት 23 ቀን 1999 ዓ.ም ነው። ዝነኛው ድምፃዊ ቴዲያ አፍሮ ከቦሌ የአየር ማረፊያ ተርሚናል ሻንጣውን አንግቦ ብቅ ሲል ከአሰልጣኝ ረጅም ጉዞ የተነሳ የድካም ስሜት ይታይበት ነበር። እንደተለመደው ቀለል ያለ ቲሽርት እና ጅንሰ ሱሪ ለብሏል። ምንም እንኳን የድካም ስሜት ፊቱ ላይ ቢነበብም ያ አማላይ ፈገግታው ከብሩህ ፊቱ ላይ አልጠፋም።

ቴዲያ አፍሮ በተለያዩ የውጪ አገራት ለሚገኙ የሙዚቃ አድናቂዎች የሚጠበቅበትን ነገር ፈፅሞ ካጠናቀቀና የልቡን ካደረሰ በኋላ እዛው መቆየትን አይፈልግም። “መንፈሴ የሚያርፈው ልቤ የሚረጋጋው እና ነፍሴን ደስ የሚላት በአገሪ ምድር ላይ ነው!” የሚለው ቴዲያ ከሚወዳት አገሩ ከኢትዮጵያ ተለይቶ እረጅም ጊዜ መቆየትን አይመርጥም።

በአለቱ ከነበረው የስራ ጫና አንፃር ይሁን ካደረገው አድካሚ ረጅም የአየር በረራ የድካም ስሜት ቢጫጫነውም ሀገሩ እንደገባ ቀጥታ ለአረፍት ወደ ቤቱ አላመራም። በጣም ከሚወዳቸው የቅርብ ጓደኞቹ ጋር በመሆን ልብስ ሲገዛ፣ ፀጉሩን ሲሰራ ብሎም በተለያዩ ናይት ክለቦች በመዟዟር ወጣት ድምፃዊያንን የሀሳብና የሞራል ድጋፍ በመስጠት ሲያበረታታ ነበር ያመሸው።

ቴዲያ አፍሮ «ከሌሊቱ 7:10 ሰዓት ሲሆን ቢ ኤም ደብሊው ዘመናዊ አውቶሞቢል እያሽከረከረ ሲጓዝ፤ በአራዳ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 14 ልዩ ቦታው ፊት በር በተባለው አካባቢ ከግራ ወደቀኝ በማቋረጥ ላይ የነበረውን ሚች ቅድሚያ በመከልከል ገድሏል» የሚል ክስ ቀረበበት።

ቴዲያ አንደተናገረው ከሆነ ግን በወቅቱ ከውጪ አገር ወደ አገሩ በተመለሰበት ቀን ሌሊት ላይ ወደ መኖሪያ ቤቱ ሲ ኤም ሲ እካባቢ ሲደርስ በነበረበት የጉዞ ድካምና የእንቅልፍ ሰዓት መዛባት የተነሳ የሚያሽከረከራት መኪናው ከግዑዝ እካል ጋር ተጋጭታ በእሱና ንብረቱ በሆነችው ዘመናዊ መኪናው ላይ የተወለነ ጉዳት ደርሶባቸው ነበር።

ቴዲያ በመኪናው ሰው ገደለ የሚለው ወሬ በተለያዩ የሀገሪቷ መዲያዎች ውስጥ መናፈስ ሲጀምር እድናቂዎቹ “ቴዲያ ሰው አይገልም፤ እንደውም ቴዲያ መኪና ሲያሽከረከር የትራፊክን ሀግና መመሪያ በመከተል ለአግረኞች ቅድሚያ ይሰጣል፤ በስራውም ሆነ በተግባሩ በግንባር ቀደምትነት አርአያ የሆነ መልካም ሰው ነው። ሌላው ቀርቶ መኪና ሲያሽከረከር ሞባይል ያጠፋል። ሀሳቡን ይሰበስባል። በተገቢ ፍጥነት ረጋ ብሎ የሚያሽከረከር ብቁ ባለሙያ ነው” ሲሉ ተደምጧል። አክለውም “ቴዲያ አፍሮ ሰው ቢገጭ ለዜጎቹ ካለው ፍቅርና ከምንም በላይ እግዚአብሔርን ስለሚፈራ ሰው ገጩሁ ብሎ ይፋ የሚናገር ሃቀኛ አርቲስት ነው። ምክንያቱም በሚያከብረው ሀዝብ ላይ እንዲህ አይነት የጭካኔ ስራ አይሰራም” ሲሉ የአርቲስቱ አድናቂዎች ደግመው ደጋግመው እሱነቱን በልቦ መሰጠት መስክረውለታል።

አድናቂዎቹ ይህ ለማለት ያበቃቸው ሁነኛ ምክንያት ምንድነው? ምክንያቱም ተወዳጅና ዝነኛው ድምፃዊ ቴዲያ አፍሮ ለወገኑ ያለው ፍቅር ወለንና ገደብ የሌለው ሀያል እንደሆነ አብጠርጥረው ስለሚያውቁ ነው። ቴዲያ ራሱ «ለእኔ እዚህ ደረጃ መድረስ መለረቴ የአገሪ ሀዝብ ነው» ሲል ዘወትር ሲናገር

ተሰምቷል። በተለይም ሰጎዳና ተዳዳሪ ልጆች ልዩ ፍቅር አለው።

ቴዲ አፍሮ ማንም ሰው ተቸግሮ ማየትን አይፈልግም። ልቡ የዋህ ነው። ሰውነት ካለው ጥልቅ ፍቅር የተነሳ የተቸገረን ሰው አይቶ እንደ ማንም ሰው ከንፈሩን በመምጠጥ ማሰፍን አይፈልግም። ያለውን በመስጠትና በማካፈል ወገናዊ ፍቅርን ይገልጻል። ከሃብታሞች ጋር ሳይሆን ከዝቅተኛው ማህበረሰብ ጋር መሆንን ይመርጣል። ያለውን ተካፍሎ በመብላት ይደስታል። “የሰው ልጅ ክቡር ስለሆነ ያለው ስለሰው በመስጠት ወገናዊ ፍቅርን መግለፅ አለበት” የሚለው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ወደፊት ሰጎዳና ልጆች የስራ ዕድል የሚፈጥሩ ተቋማት የመክፈት ወይም ሌሎች ብዙ የበጎ አድራጎች ሥራዎች የመስራት ሀሳብ እንዳለው አበክሮ ይናገር ነበር። ለዚህም ነው ከአርቲስትነቱ ባሻገር ብዙ የደግነት መንገዶችን አጥብቆ ለመያዝ የበቃው። የቴዲን ገራገርነት ከአሉ ሳይሆን ውለታ ከዋለላቸው ወገኖች ለምቶ ማረጋገጥ ይቻላል።

የሆኖ ሆኖ ወንጀሉ ተፈጸመ ከተባለ አንድ ዓመት ከለድስት ወር ቆይታ በኋላ ክሉ ተንቀሳቅሷል ተብሎ ተወራና ወረቀትና ሞኝ የያዘውን አይለቅም እንዲሉ ተወዳጁ ድምጻዊው ቴዲ አፍሮ እሮብ ሚያዚያ 8 ቀን 2000 ዓ.ም ቃሊቲ ወዳለው እስር ቤት ተወስዶ በዚያ ሆኖ ጉዳዩን እንዲከታተል ተደረገ። ቴዲ ታስረ የሚለው ዜና በሚዲያ ሲነገር አድናቂዎቹ በከፍተኛ ሀዘን ተመቱ። እንባቸውን እየረጨ፣ “ቴዲ ይፈታ” በማለት በጨኸት ማስተጋባት ጀመሩ። «የድምፃዊው ቴዲ አፍሮ ጉዳይ የእኛም ጉዳይ ነው» በማለት ከየአቅጣጫው ምሬታቸውን ገለጹ። ይህ አላዛኝ ክስተት በዓለም አቀፍ ሚዲያዎች ሳይቀር ከፍተኛ ሽፋን ተሰጥቶት በአሜሪካ የሚገኙ የስራ ባልደረቦቹ፣ አድናቂዎቹና የሀገሩ ልጆች “ቴዲ ይፈታ” በሚል መሪ ቃል አሜሪካ በሚገኘው የኢትዮጵያ ኢምባሲ በር ላይ የተቃውሞ ድምፃቸውን አለሙ።

የድምጻዊው ቴዲ አፍሮ ጠያቂ መላው የኢትዮጵያ ህዝብ ነው በባል ይሻላል። በየቀኑ እሱን ለመጠየቅ ለማፅናናትና አይዞህ ከጎንህ

ነን ብለው ያላቸውን ፍቅር ለመግለፅ ከመዲናችን አዲስ አበባ ውጪ የብዙ ክፍለ አገራት ህዝብ ቴዲ ወዳሰበት እስር ቤት ይጎርፍ ጀመር። ቴዲም ቢሆን “እውነት አትሞትም! ከውሽተኞች ጋር ህብረት የላትም! ተስፋዬ እግዚአብሔር ነው። አይዟችሁ!” በማለት አድናቂዎቹን አጽናንቷል።

በቀጠሮው ቀን የፊደራል ክፍተኛ ፍርድ ቤት ቅጥር ግቢ በአድናቂዎቹ ጢም ብሎ መፈናፈኛ ታጣ። አድናቂዎቹ የቴዲ ምስል ያሰበትን እና «ጊዜ ስኩሉ» የሚል ፅሁፍ የሰፈረበትን በኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ያሸበረቀውን ቲ ሸርት ለብሰው ታዩ።

ሁሉም አድናቂዎቹ «ቴዲ ንጹህ ስለሆነ ይፈታ፣ ቴዲ ሰው ገድሎ ያመሰጠ ወንጀለኛ አይደለም፣ የሰውን ነፍስ አላጠፋም!» እያሉ የውስጣቸውን ስሜት በእንባ፣ በፋጨትና በጨኸት ሲገልጹ ተስተውለዋል። ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ተሳፍሮ ከመጣበት መኪና ወርዶ ወደ ችሎቱ ሲያመራ እንደማዕበል ከአራቱም አቅጣጫዎች የጎረፈው ህዝብ በለቅሶና በጨኸት ተቃውሞውን ገልጿል። ቴዲ ከህዝቡ በግምት ከ5 እስከ 10 ሜትር ቢርቅም እጁን በማውሰብሰብና አንገቱን ዝቅ በማድረግ በአክብሮት አጻፋዊ ሰላምታ ሲያቀርብ ተስተውሏል።

ይህን መስል ከፋ ነገር ደርሶበት የማያውቀው ቴዲ አፍሮ እስር ቤትን ለመልመድ አስቸጋሪ ቢሆንበትም ባለው የውስጥ ጥንካሬ ለጊዜው እንደጊዜው ሆኗል። ቴዲን እስር ቤት እየሄደ የሚጠይቀው ሰው ቁጥር እጅግ በጣም በርካታ ነው። ከሃገር ቤት አልፎ ከባህር ማዶ እየመጡ “አይዞህ ሁሉም ነገር ለበጎ ነው። ችር ወሬ ያለማን” የሚሉት የውጪ ዜጎች ወይም ፈረንጆች እንኳን ብዙ ናቸው። የቴዲ አፍሮ አድናቂዎች ምንም እንኳን ልባቸው በሃዘን ቢመታም ቴዲ በተጠረጠረበት ወንጀል ነፃ እንደሚወጣ እምነታቸው የፀና ነበር። በተለይ ከምንም በላይ የሆነው የንጹሀን አምላክ ኃያሉ እግዚአብሔር፣ የቴዲንና የአድናቂዎቹን ኃይለኛ ተስፋ ስለሆነ፣ ቴዲን ካለበት አስቸጋሪና ውጣ ውረድ ከበዛበት ካልታሰበ የችግር አዘቅት ነፃ እንደሚያወጣው ጥርጥር አልነበረውም። ቴዲም ቢሆን

በተደጋጋሚ «የእኔን ነፃነት የፈጠረኝ ስለሚያውቀው ተስፋዬን እውን ያደርግልኛል» ሲል ተደምጧል።

ከሳሽ ዐቃቤ ሕግ በቴዲ አፍሮ ላይ ያቀረበው የክስ ዝርዝር

- ከሳሽ:- የፌዴራል ከፍተኛ ዐ/ሀግ
- ተከሳሽ:- ቴዎድሮስ ካሳሁን ግርማሞ
- ዕድሜ:- 30
- ስራ:- ሙዚቀኛ
- አድራሻ:- አ/አ አዲስ ከተማ ክ/ክ ቀበሌ 27 የቤት ቁ 238

**1ኛ ክስ
ወንጀል**

በ1996 ዓ.ም የወጣውን የወንጀል ህግ አንቀጽ 543/3 እና የትራንስፖርት ማሻሻያ ደንብ ቁጥር 279/1956 5/4 ላይ የተመለከተውን በመተላለፍ

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሽ ተሽከርካሪ ለማሽከርከር የሚያስችል ሊኖረው እንደሚገባ የሚያዘውን ግልፅ የሆነ ደንብ በመተላለፍ መንጃ ፍቃድ ሳይኖረው ጥቅምት 23 ቀን 1994 ዓ.ም ከሌሊቱ 7:00 ሠዓት ከ10 ደቂቃ ሲሆን የሰሌዳ ቁጥሩ ኮድ 2/59869 አ.አ የሆነ ቢ.ኤም. ደብሊው አውቶምቤል እያሽከረከረ ሲጓዝ በአራዳ ክፍለ ከተማ ቦሌ 19 ልዩ ቦታው ፊት በር ከተባለ አካባቢ ሲደርስ መንገድን ከቀኝ ወደ

ግራ በማቋረጥ ላይ የነበረው ሚች ደጉ ይበልጣል የተባለውን ግለሰብ ቅድሚያ በመከላከል ገጭቶ በመግደሉ በፈጸመው በቸልተኝነት ሰው መግደል ወንጀል ተከሷል።

**2ኛ ክስ
ወንጀሉ**

በ1996 ዓ.ም የወጣውን የወንጀል ህግ አንቀጽ 575/2 ሀ የተመለከተውን በመተላለፍ

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሽ በላይ በእንደኛው ክስ በተጠቀሰው ጊዜና ቦታ የሰሌዳ ቁጥር ኮድ 2/59869 አ/አ የሆነ ቢ.ኤም ደብሊው አውቶምቤሉን እያሽከረከረ ሲጓዝ ሚች ደጉ ይበልጣል ይባል የነበረው ከገጨው በኋላ ተገጨው ህይወቱ ከባድ አደጋ ላይ መሆኑን እያወቀ እርዳታ ሳያደርግለት ጥሎት በመሸሹ በፈጸመው በአደጋ ላይ የሚገኝን ሠው ያለመርዳት ወንጀል ተከሷል።

ማስረጃ

1. ከ/ል ----- አድራሻ ----- ክ/ክ/-----
ቀበሌ-----የቤት ቁጥር-----
2. ከ/ል ----- አድራሻ ----- ክ/ክ/-----
ቀበሌ-----የቤት ቁጥር-----
3. ከ/ል ----- አድራሻ ----- ክ/ክ/-----
ቀበሌ-----የቤት ቁጥር-----
4. ከ/ል ----- አድራሻ ----- ክ/ክ/-----
ቀበሌ-----የቤት ቁጥር-----

ሰ. የጽሁፍ ማስረጃ

1. ሚች ላይ የደረሰውን አደጋ የሚያሳይ ፎቶ ግራፍ አንድ ገጽ።
2. ሚች የተገጨበት ቢ.ኤም ደብሊው የሠ.ቁ.2.59869 ኢ/አ አውቶሞቢልን የሚያሳይ ፎቶግራፍ አንድ ገጽ።
3. ከዳግማዊ ምኒልክ የተሰጠ የአስክሬን ምርመራ ውጤት አንድ ገጽ።
4. አደጋው የደረሰበትን ቦታ የሚያሳይ የትራፊክ የፕላን ሁለት ገጽ።
5. የአውቶሞቢሉ የቴክኒክ ምርመራ ውጤት አንድ ገጽ።

መግለጫ

ይህ ክስ በወ/ክስ በወ/መሀ/ሥ/ሥ/ቁ 119 መሠረት ተሻሽሎ የቀረበ ክስ ነው።

* * *

በቴዲ ጉዳይ ላይ ክሳሽ አቃቤ ህግ ጉዳዩን ያውቀልኛል ያላቸውን ምስክሮች ግንቦት 13 ቀን 2000 ዓ.ም በዋለው ችሎት ላይ የምስክርነት ቃላቸውን አሰማ። ክቡር ፍርድ ቤቱም ሆነ የድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ጠበቃ አቶ ሚሲዮን የተለያዩ መስቀለኛ ጥያቄዎችን አቀረቡ። ቴዲም ቢሆን የህግ የበላይነትን የሚቀበል ማንም ሰው ከህግ በታች መሆኑን የሚያምን መሆኑን ከገለጸ በኋላ ለክቡር ፍ/ቤቱ ሰው አለመግደሉን አበክሮ በአንደበቱና በጠበቃው አማካኝነት ገልጿል። «ልብ በሉ! እኔ ሰውን ያህል ታላቅ ፍጡር አልገደልኩም! የሰውንም ደም በከንቱ አላፈለሰኩም። ጨካኝም አይደለሁም! የሞተው ግለሰብ ተነስቶ መናገር ቢችል ማን ገጭቶ እንደገደለው ይናገር

ነበር። ሁሉም ግይል ከእግዚአብሔር በታች ነው። ህያሉ እግዚአብሔር ብቻ ነው! እኔ ሰው አለመግደሉን የገጨው ሚችና እግዚአብሔር ምስክራ ሆኑ!» ብሏል።

ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከታሰረ በኋላ በተለይ ወጣት ሴትና ወንዶች የአርቲስቱን ምስል የያዘ ቲ ሸርት መልበስ የዘወትር ተግባር አደረጉት። አርባ ብር ሲሸጥ የነበረው ቲ ሸርት በአንድ ጊዜ ሁለት መቶ ብር ለመሸጥም በቀቷል። እንኳን ለ የመግዛት አቅም ያላቸው ግለሰቦች አቅም የሌላቸው የጎዳና ልጆችም ሳይቀሩ ለብለውት ታይተዋል። ይህ ደግሞ የሚያመለክተው ቴዲ ለዚህ ህዝብ መሰረታዊ ጥያቄ መሆኑ ነው።

ቴዲ እስር ቤት እያለ ከተናፈሱ ወሬዎች መሀል «በአእምሮ ጭንቀት ታሞ በህክምና ላይ ነው» የሚል ነበር። ቴዲ እጅግ በጣም ጠንካራ፣ ሞራሉ የማይላሽቅ፣ ለብዙዎች የሚገርም አርቲስት ነው። ይህ ወሬ ካለምንም መረጃ ሆነ ብሎ የተወራ ተራ ወሬ መሆኑን ለቴዲ ቅርበት ያላቸው ጓደኞቹና ቤተሰቦቹ በወቅቱ ለአድናቂዎቹ ገልጸውላቸዋል።

አዎን፣ ዝነኛው ድምፃዊው ቴዲ አፍሮ ከታሰረበት ሚያዚያ 8 ቀን 2000 ዓ.ም ጀምሮ ፍርድ ቤቱ በሚለጠው ጊዜ ቀጠሮዎች በሙሉ እየተመላለሰ በተከሰሰበት ወንጀል ሲከራከር የተወሰኑ ቀናት አዝና ቢታይም አንድም ቀን ያ ወኔው፣ ያ ልበ ሙሉነቱ፣ ያ ፈገግታውና ሳቂታነቱ ከገጽታው አልተለየውም።

ቴዲ ብዙ ጊዜ በራሱ አንደበት ለክቡር ፍ/ቤቱ እቤቱታ አላሰማም። በአንዳንድ አጋጣሚዎች ለመናገር ከተገደደባቸው ቀናቶች ግን መስከረም 29 ቀን 2001 ዓ.ም ላይ «በወንጀል የተከሰሰኩበት በሌሊሁበት ነው። ሚች የሞተው በ22/2/1999 ዓ/ም እንደሆነ የህክምና ማስረጃው ይናገራል። እኔ ደግሞ ከካናዳ ሀገራዊ የገባሁት በ23/2/1999 ዓ.ም እንደሆነ የፓስፖርቱ ቪዛ ያስረዳል። ስለሆነም ሰው አልገደልኩም። ስለዚህ ክቡር የሆነው ፍርድ ቤት ጉዳዩን

በጥልቀት ይመርምርልኝ» ሲል ፍርድ ቤቱን ተማጽኗል።

የዚህ የቀን ጉዳይ ስህተት የተፈጠረው በሆስፒታል ውስጥ በነበሩት የህክምና ባለሙያ ናቸው ሲል ፍርድ ቤቱ አብራርቶአል። የቴዲ አድናቂዎች በተከሰሰበት በመኪና ሰው መግደል ወንጀል በነፃ እንዲለናበት ሁሉም በየሐይማኖቱ ተቋማት ሳያለልስ የጾምና የፀሎት ፕሮግራሞችን አድርገውለታል።

ቴዲ አፍሮም «በጣም የማዘነው በእኔ መታሰር ሳይሆን በአድናቂዎቼ መንገላታት ነው» ሲል ተናግሯል። የቴዲ አፍሮ አድናቂዎች ሲቸገር የሚቸገሩ፣ ሲያዘን የሚያዘኑ፣ ሲያነባ አብረው የሚያነቡ ጊዜ የማይለውጣቸው ናቸው።

ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ጉዳዩን እስር ቤት ሆኖ በሚከታተልበት ጊዜ ሞራሉ ሳይነካ፣ መንፈሱ ሳይረበሽ፣ በጠንካራ ሞራል ተገንብቶ እሱን ለመጠየቅ የሚመጡ ዘመድ አዝማድና ባልደረቦቹ በአጠቃላይ አድናቂዎቹን ሲያፀናና ታይቷል። ቴዲ በአሰበት ቦታ ሁሉ የፈጣሪው ጥበቃ አይለየውም።

በአመርቂ የጥበብ ለራው ክብር የተቸረውና በቅርቡ ከዝነኝነት ድልድይ በመሻገር የልዕልና ክብር የተገናጸፈው የዚህ ታላቅ ሰው እያንዳንዱ እንቅስቃሴ ላይ የእግዚአብሔር እጅ አሰበት። ስለሆነም የሚወደው አምላኩ ለክፉ ነገር አሳልፎ አይለጠውም። ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ በእስር ቤት ቆይታው «አስቸጋሪ ነገሮች ይበልጥ ያጠነክሩኛል። በእግዚአብሔር ላይ ሁሌም ተስፋ አደርጋለሁ። ስለዚህ ፍርሃትና ሽብር ከእኔ ዘንድ የሉም። እግዚአብሔርን ተስፋ የሚያደርግ ደግሞ አያፍርም» ብሏል።

* * *

ግንቦት 27 ቀን 2000 ዓ.ም ከሳሽ አቃቤ ህግ ባቀረበው የፅሁፍ ማስረጃ ላይ፣ ሚች የተገጨበትን ቢ ኤም ደብሊው መኪና የሚያሳይ ፎቶ ግራፍ እንዲሁም የምኒሊክ ሆስፒታል የሚችን

አስከሬንና ሚች ለውነቱ ውስጥ ደም መፍሰሱን የሚያሳዩ የፎቶ ግራፍ መረጃዎች አቅርቧል። በቀረቡት መረጃዎች ላይ የቴዲ ጠበቃ አቶ ሚሊዮን አለፋ ለፍርድ ቤቱ በሰጡት አስተያየት የመኪናው ፎቶ ግራፍ አደጋው ደረሰ በተባለበት ለዓት ስለድርጊቱ የሚያስረዳው ምንም ጭብጥ እንደሌለ፣ የምኒሊክ ሆስፒታል የአስከሬን ምርመራ ውጤትም የመረመሩት ዶ/ር ስምና ፊርማ ብሎም ተተር የሌለው መሆኑን፣ ሚች የቅጥቀጣ ድርጊት የደረሰበት እንጂ የመኪና አደጋ ለመድረሱ የሚያስረዳ አለመሆኑን ገልፀው ብዙ አይነት ቅጥቀጣ ስላለ ይህ ማስረጃ ክሱን የማስረዳት ብቃት የሰውምና የተከበረው ፍርድ ቤት ይህንን ከግንዛቤ በማስገባት ደንበኛዩን በነፃ ያሰናብትልኝ ሲሉ ተማፀነዋል። በዚህ ዕለት አቶ ሚሊዮን ባሳዩት የጥብቅና ክርክር ብቃት ተከሳሽ ቴዲ አፍሮ ከፊቱ ገፅታ የደስታ መንፈስ ይነበብበት ነበር።

የተከበሩ ዳኛ የግራና ቀኝ ክርክርን ካዳመጡ በኋላ ለሰኔ 27 ቀን 2000 ዓ.ም ቴዲን ለብይን ቀጠሩት። በዚህ ቅፅበት የቴዲ እናት እንባቸው ፈለሰ። «ልጄ ሆይ! ምን ልሁንልህ?» እያሉ በአሳዛኝ ድምፅ ያለማቋረጥ ሲያለቅሱ በድንገት ቴዲ አያቸው። እሱም የእናቱ ማዘንና የአድናቂዎቹ መጉላላት ስላሳዘነው እንደ እናቱ እንባውን አፈለሰ። ጉዳዩን ሲከታተሉ የመጡ አድናቂዎቹ፣ ጋዜጠኞችና አንዳንድ ቤተሰቦቹ ሳይቀሩ ሁሉም እንባ እየተራጨ፣ ፍቅራቸውን ገለፁ።

ቴዲ እንደቀለደ ወደ እስር ቤት ቢገባም ከእስር ቤት ቶሎ ይለቀቃል የሚል እምነት የሁሉም ነበር። ይሁንና ዛሬ ነገ ይፈታል ሲባል ወራቶችን በእስር ቤት አለቆጥሮ ነበር። ሐምሌ 7 ቀን 2000 ዓ.ም የ32ተኛ የልደት በዓሉን በእስር ላይ ሆኖ ሰማክበር ተገዷል።

* * *

ህዳር 26 ቀን 2001 ዓ.ም በዋለው ችሎት ደግሞ ክቡር ፍርድ ቤቱ የግራና የቀኙን ክርክር ከሰማ በኋላ በሁለቱም የክስ

ወንጀሎች በሰድስት ዓመት እስራትና በ18 ሺህ ብር የቅጣት ውሳኔ እስተላለፈበት።

በቴዲ ላይ የተወሰነውን የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰአድናቂዎቹ ከባድና መሪር ሀዘን ሆኖ ታይቷል። በወቅቱ በርካታ አድናቂዎቹ፣ የሀገር ውስጥና የውጭ ጋዜጠኞች በችሎቱ ተገኝተው ነበር። ይህ የቅጣት ውሳኔ በአፍሪካና በአውሮፓ የዜና ማዕከላትም ተዘግቦ ከመቶ በላይ በሆኑ የዜና አውታሮች ተሰራጭቶአል።

ከውሳኔው በኋላ በርካታ የቴዲ አፍሮ አድናቂዎች እሱ ወዳለበት እስር ቤት በመሄድ «አይዞህ በርታ እግዚአብሔር ያስፈታህ» በማለት ፍቅራቸውን ገልጸውሰታል። ይህን ጊዜ ወጣቱን የሙዚቃ አብዮተኛ ቴዲ አፍሮን ለመጠየቅ ከመቼውም ጊዜ በላይ እስር ቤቱ እንደ ማዕበል በሚጎርፍ ሕዝብ ተጥሰቅልቆ ይታይ ነበር።

ከሁሉም በላይ ግን ሰባዕድ ወገኖች አግራሞትን የፈጠረ ምርኩዝ የተደገፉ አረጋውያን፣ ማየት የተሳናቸው፣ አካል ጉዳተኞች፣ የውጪ ዜጎች፣ ጨቅላ ሕፃናቶች ሳይቀሩ ወላጆቻቸውን አስከትለው ቴዲን ለመጠየቅና ለእሱ ያላቸውን ሐይሰኛ ፍቅር ለመግለጽ ስንቱን ኬላ ጥሰው ሐገርና ድንበር አቋርጠው በቃሊቲ ግቢ መገኘታቸው ነው። ቴዲ እርሱን ሊጠይቁት የመጡትን በሙሉ ከፊቱ ላይ ሁሉ የማይጠፋውን ፈገግታ እንደ አንፀባራቂ ዕንቅ እየተንበሰበሰ ፍቅርና ታላቅ ትህትና የተላበሰ ኢትዮጵያዊ ጨዋ ባህሪ እየሰጠባቸው በማረማያ ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ የሚገኙትን የሰላላ ሰመጥ ዓይነቶችን እየጋበዛቸው የልቡን ይጫወት ነበር። እንዳንድ አስቂኝ ቀልዶችን ጣል አያደረገ ጠያቂዎቹን ያዝናናም ነበር።

* * *

ብዙም ሳይቆይ በከፍተኛው ፍርድ ቤት ውሳኔ ቅር የተሰኘው ተከላሽ ቴዲ አፍሮ የተጣሰበትን የቅጣት ውሳኔ በመቃወም ባቆማቸው ጠበቆቹ አማካኝነት ሰኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ

ጠቅላይ ፍርድ ቤት ተፈጸሙበትን ያሉትን የሀገር ስህተቶች በሙሉ አንድ በአንድ በመዘርዘር የይግባኝ ጥያቄያቸውን አቀረቡ። ይግባኝ ሰሚውን ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኙን አጽድቆ መዝገቡን መርምሮ ለተከላሽ ውሳኔ ለማሰማት ለየካቲት 11/6/2001 ዓ.ም ጊዜ ቀጠሮ ሠጠ። ብዙዎች ቴዲ በይግባኙ መሰረት ይፈታል የሚል ትልቅ ተስፋ ነበራቸው።

ቀኑ ደረሰና ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት የወንጀሉን ዝርዝር በንባብ ካሰማ በኋላ ቴዲ አፍሮን «የወንጀሉን ድርጊት እንደፈጸምከው ተመስክሮብሃል። ነገር ግን ሚች የወንጀሉ ድርጊት እንዲፈጸም ትልቅ እስተዋጽኦ አበርክቷል። ምክንያቱም መሀል አስፋልት ላይ ያለአግባብ በስካር መንፈስ ሲንቀሳቀስ ነበር» በማለት በከፍተኛ ፍርድ ቤት የተወሰነውን የሰድስት ዓመት የእስራት ጊዜ ወደ ሁለት ዓመት የእስራት ጊዜ፣ የገንዘብ ቅጣቱ ደግሞ ከብር እስራ ስምንት ሺህ ወደ አስራ አንድ ሺህ ብር ዝቅ እንዲል ውሳኔ ማስተላለፉን አሳወቀ። በዚህ ዕለት የችሎቱን ሂደት ለመከታተል በ/ፍ/ቤቱ የተገኙ የቴዲ አድናቂዎች በእንባ ሊራጩ ተስተውለዋል።

ነገር ግን አሁንም ቢሆን ከላሽ ዐቃቢ ህግ በጠቅላይ ፍርድ ቤት ውሳኔ ቅር በመሰኘቱ ለሰበር ሰሚው ክቡር ፍርድ ቤት የቅሬታ ነጥቦቹን በመዘርዘር ይግባኝ አለ።

ይግባኝ ሰሚውም ሰበር ፍ/ቤት የሁሉን ተከራካሪ ወገኖች የይግባኝ ቅሬታ ለመስማት ለሚያዝያ 14, 2001 ዓ.ም ቀጠሮ ያዘ። በተያዘውም ቀን ቀጠሮ መሰረት ችሎቱ በሦስት ዳኞች ተሰይሞ የቴዲ አፍሮ በርካታ አድናቂዎችና ጋዜጠኞች በተገኙበት ተጀመረ። የተከበረውም ይግባኝ ሰሚ ሰበር ፍ/ቤት የቅሬታን ሐሳብ ለመስማት በመጀመሪያ ከላሽ ለሆኑት ዐቃቢ ሕግ እድል ሰጠ። ዐቃቤ ህጉም ተፈጸሙበትን ያሉትን የሀገር ስህተትና ጉድለት አንድ በአንድ እየጠቀሱ ለፍ/ቤቱ አቀረቡ።

የአቃቤ ህግ የቅሬታ ነጥብ የነበረው፣ «ከፍተኛ ፍ/ቤት

የተከላሽን ጥፋተኝነት አረጋግጦ በስድስት ዓመትና በአስራ ስምንት ሺህ ብር እንዲቀጣ የወሰነውን የቅጣት ውሳኔ ተከላሽ የቅጣት ማቅለያ ሐሳብ ባላቀረበበት - ያውም ጥፋተኛ አይደለሁም ብሎ ይግባኝ በጠየቀበት - ሁኔታ፣ ጠቅላይ ፍርድ ቤቱ በራሱ ጊዜ የራሱን ማቅለያ ሐሳብ አቅርቦ ቅጣቱን ሊያቀልላት አይገባም። የሚል ነበር። በመቀጠልም «ፍርድ ቤቱ ቅጣቱን ማቅለል ቢፈልግ እንኳን ሁለቱን ተከራካሪዎች በሚጠቅም መልኩ መጀመሪያ ቅጣቱን አከብዶ ከዚያ ወደ ቅጣት ማቅለያ ውሳኔ ይሄዳል እንጂ ቅጣቱ ከመነሻው ዝቅ ተደርጎ መወሰን አልነበረበትም። ምክንያቱም ተከላሽ ተደራራቢ ወንጀል ፈጽመው ሳለ ጠቅላይ ፍ/ቤቱ ቅጣቱ ከመነሻው ዝቅ አድርጎ ነው የወሰነው። ስለዚህ አሁን ይግባኝ ሰሚው ጠቅላይ ፍ/ቤት ቅጣቱን ያቀለለው ያሰለገባብ ነው ተብሎ ከፍተኛው ፍ/ቤት የወሰነውን የመጀመሪያ ውሳኔ እንዲጸና እጠይቃለሁ።» በማለት ለሰበር ሰሚው ክቡር ፍ/ቤት ተቃውሞአቸውን አሰምቷል።

በመቀጠል ለሰበር ቅሬታ ሰሚው ክቡር ፍ/ቤት አቤቱታቸውን ያሰሙት የተከላሽ አርቲስት ቴዎድሮስ ካሳሁን ጠበቃ አቶ ሚሊዮን አሰፋ ነበሩ። «ሰፊዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ያቀረብናቸው አስራ ሦስት የይግባኝ ቅሬታ ነጥቦች በዝምታ በማለፍ አንቀጽ 26/6 የወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ 181፣185 እና 195 ድንጋጌዎችን በግልጽ በሚቃረን መልኩ መሰረታዊ የህግ ስህተት ተፈጽሞብናል። ዐቃቢ ህግ ባቀረቡብን የሰውም ሆነ የሰነድ ማስረጃ ተከላሽ ቴዎድሮስ ካሳሁን እያሸነገረከረ ሲገጭ አየሁ የሚል ምስክር ሳይቀርብብን አደጋውን ያደረሰው እርሱ ነው ብሎ መወሰን ከፍትህ ስርዓት ውጪ ከመሆኑም በላይ ወሳኝ ሰብዓዊ መብት የጣሰ ውሳኔ ነው» ካሉ በኋላ «ስለ አደጋው አፈጻጸም የዐቃቢ ሕግ ምስክር አንደኛው ሚች በወደቀበት መኪናው በእግሩ ላይ ሄደበት ሲል ሁለተኛው ምስክር ደግሞ ሚች ከጓደኛው ጋር እየተጎተቱ ወደቀና የመኪናው የፊት አካል መታው የሚል ነው። እናም የምስክሮቹ የምስክርነት ቃል እርስ በእርሱ የሚጋጭ ሆኖ ሳለ ተቀባይነት ማግኘቱ ትክክል አይደለም። ሚች የሞተበት ቀንና ደንበኛዬ ለስራ ከሄደበት ውጪ

ሃገር ተመልሶ አ.አ. የገባበት ቀን የተለያዩ በመሆናቸው ፍ/ቤቱ እነኚህ ጉዳዮች በጥልቀት አይቶልን በህጉ የተጠቀሱትን የማቅለያ ነጥቦች ተጠቅሞ ደንበኛዬን በነፃ እንዲያሰናብትልኝ፣ ይህ ካልሆነ እስካሁን የታሰረው እንደ በቂ ተቆጥሮ እንዲለቀቅልኝ እጠይቃለሁ» በማለት ችሎቱን ጠየቁ።

ከላሽ ዐቃቤ ሕግ ካቀረባቸው የቅሬታ ነጥቦች መካከል ለሰበር ሰሚው ክቡር ፍ/ቤት ተቀባይነት ያገኛለት «ተከላሽ ተደራራቢ ወንጀል ፈጽመው እያለ ጠቅላይ ፍ/ቤት ቅጣቱን ከመነሻው ዝቅ በማድረግ እንዲፈጸም አድርጓል» የሚለው የቅሬታ ነጥብ ነበር።

በሌላ በኩል የተከላሽ ቴዲ አፍሮ ጠበቆች ለሰበር ሰሚው ክቡር ፍ/ቤት ካቀረቡዋቸው ወደ አስራ ሦስት ገደማ የቅሬታ ነጥቦች መሀል አንዱም እንኳን ተቀባይነት ሳያገኝ ቀርቶአል። ከነዚህ የቅሬታ ነጥቦች መካከል የምስክሮች ቃል እርስ በእርስ መጋጨት፣ ሚች የሞተበትና ተከላሽ ቴዎድሮስ ካሳሁን ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ የገባበት ቀን የተለያየ መሆን፣ የዳግማዊ ሚኒሊክ ሆስፒታል የህክምና ማስረጃ አለመጣጣም፣ ተከላሽ ቴዎድሮስ ካሳሁን በመኪና ስው ሲገጭ አይቆየለሁ የሚል የዓይን ምስክር አሰመኖር. . . የሚሉና ሌሎች አቤቱታዎች ይገኙባቸዋል።

ሰበር ሰሚው ፍ/ቤት በዕለቱ የቴዲ አፍሮ ጠበቆች ያቀረቧቸውን የቅሬታ ነጥቦች «ማስረጃ ምዘናን በሚመስል መልኩ የቀረቡ ናቸው» እንዲሁም «በቀን ልዩነቱ ላይ ሃሳተኛ ሰነድ ማቅረብ እና ለህተት ያለበትን ሰነድ አስተካክሎ ማቅረብ ልዩነት አለው» ብሎ መልስ ከሰጠ በኋላ «ለሰኔ 11 ቀን 2001 ዓ.ም ቀጠሮ ይዘናል። በዚያ ዕለት ይህ መዝገብ አምስት ዳኞች በተሰየሙበት ችሎት ስለሚታይ ከላሽ ዐቃቤ ሕግም ሆነ የተከላሽ ጠበቆች ያሏቸውን የመከራከሪያ ሐሳቦች በማቅረብ መከራከር ይችላሉ» በማለት አብራርቶ የዕለቱ ችሎት አብቅቷል።

የሌክንዶች ፍጥነት፣ የደቂቃዎች ፍጫ፣ የሰዓታት አንደ አውሎ ነፋስ መክነፍ - ቀናቶች በሳምንታት፣ ሳምንታት በወራት እየተተኩ መቼ ይሆን ቀኑ የሚደርሰው ብሎ በጉጉትና በተስፋ የናፈቀው የቴዲ አድናቂ የራቀው ቀን አይደርስ የለ ደርሶ ቀኑ ደረሰ።

የዚህ ታላቅ ድምጻዊ መታሰር ለቤተሰቡ፣ ለጓደኞቹና ለአድናቂዎቹ የፈጠረባቸው የሀዘንና የትካዜ ድባብ የከፋ ህመም ከመሆኑም በላይ የእግር እሳት ሆኖ ሲለበልባቸው ታይቷል። በዚች አለም ላይ የሚወዱትን ለው እንደማጣትና የሚያደንቁትን ግለሰብ ክፉ ነገር እንደመስማት የሚያሳዝን፣ የሚረብሽ፣ የሚያናድድ፣ የሚስለቅስ፣ ነፍስን ለላም የሚነሳ ምን ነገር አለ? የወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ አድናቂዎች እውነተኛ ከመሆናቸውም በላይ ለአርቲስቱ ያላቸው ፍቅርና ክብር ከማንም በላይ የላቀ ነው።

በዚህ ታላቅ የሀገሪቱ ድምጻዊ ላይ በከፍተኛው ፍ/ቤት የተላለፈውን የቅጣት ውሳኔ ማለትም ከስድስት ዓመት የእስራት ጊዜ ወደ ሁለት ዓመት የእስራት ጊዜ እና ከእስራ ስምንት ሺህ ብር ወደ አስራ አንድ ሺህ ብር ቅጣቱ መሻሻሉ አግባብ ነው ወይስ አግባብ አይደለም? የሚለውን ነጥብ መርምሮ ውሳኔ ለማስተላለፍ የተያዘው ይህ የዛሬው ቀጠሮ ቀን ተከላሽ ቴዎድሮስ ካሳሁን ካለበት ማረሚያ ቤት ካለመቅረቡ የተነሳ ክቡር ይግባኝ ለሚው ፍ/ቤት ቀጠሮውን ወደ ሰኔ 14, 2001 ዓ.ም አዛውሮታል።

በዚህም መሰረት ሰኔ 14, 2001 ዓ.ም በዋለው ችሎት ከሳሽ ዐቃቤ ህጉ ተፈፅሟል ያሉትን የሕግ ስህተት ለይግባኝ ለሚው ለበር ፍ/ቤት በዝርዝር አለምተዋል። በተመሳሳይ መልኩም የተከላሽ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁንም ጠበቆች የቅሬታ ነጥቦቻቸውን አንድ በአንድ ለፍ/ቤቱ አብራርተዋል። ለበር ለሚው ፍ/ቤት የግራና የቀኝ ክርክሩን ካደመጠ በኋላ ቅጣቱ መሻሻሉ አግባብ ነው ወይስ አግባብ አይደለም? በሚለው ላይ ውሳኔን ለመስጠት ለሰኔ 25/2001 ዓ.ም ቀጠሮ ሰጥቶ የእሳቱ ችሎት ተነስቷል።

ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን ከችሎቱ በፖሊሶች ታጅቦ ሲወጣ የእሳቱን ችሎታ ሲከታተሉ የመጡ አድናቂዎች ስሙን አወደሰው በመጥራት «... ቴዲዬ... እንወድሀለን። አይዞህ!! እግዚአብሔር ያውቃል» ሊሉ ፍቅራቸውን ገልጠውለታል።

አዎን የወጣቱ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን መታሰር በቤተሰቦቹና በአድናቂዎቹ ላይ የፈጠረው ሀዘንና ትካዜ ስር የለደደ ቢሆንም ሁሉም ያን የሚናፍቁትን፣ የሚወዱትን፣ የሚሳሉለትንና የሚንገበገቡለትን ቴዲ አፍሮን ከእስር እንደሚያስፈታው ተስፋቸውን የጣሉት በዚያ የተስፋ አባት በሆነው እግዚአብሔራቸው ላይ ነው።

በትልቅ ተስፋና ጉጉት ሲጠበቅ የነበረው ሰኔ 25/ 2001ዓ.ም መድረሱ አልቀረም ደረሰ። በዚህ እለት ይግባኝ ለሚው ለበር ፍ/ቤት ውሳኔ ይሰጣል ተብሎ በመጠበቁ ምክኒያት የድምጻዊ ቴዲ አፍሮ ቤተሰቦች፣ አድናቂዎች፣ ጋዜጠኞችና የውጭ ዜጎች ችሎቱን አጣጠውት ነበር።

ሆኖም ይግባኝ ለሚው ለበር ፍ/ቤት «መዝገቡ ተመርምሮ ስላላለቀ በዚህ ቀን መወሰን ያስቸግራል። በዚህ የተነሳ አንድ ቀጠሮ ያስፈልጋል» በማለት ለሀምሌ 9/2001 ዓ.ም ቀን ቀጠሮ ተያዘ። በበርካታ ህዝብ ዘንድ በተስፋና በጉጉት የተጠበቀው ሰኔ 25/2001 ዓ.ም ሀምሌ 9/2001 ዓ.ምን የጭንቀት ቀን አርግዞ አለፈ። በዚህ ቀን ቴዲ አፍሮ ከችሎት ጠባቂዎቹ አማካኝነት ታጅቦ ሲወጣ አድናቂዎቹ በእንባ ጅረት ታጥበው ሲንሰቀሰቁ ተስተውሰዋል። ሀምሌ 9/2001 ዓ.ም ምን ይዞ ይመጣ ይሆን? ለብዙዎቹ የምጥ ቀን እንደሚሆን ቅንጣት ታክል ጥርጥር አልነበረውም። ከአያንዳንዱ የቴዲ አድናቂ ይወጣ የነበረው የጭንቀት እስትንፋስ ከጋለ ብረት ባልተናነሰ መልኩ ወላፊነት ይጋረፍ ነበር።

* * *

ሀምሌ 9/2001 ዓ/ም ለውሳኔ በተያዘው ቀጠሮ መሠረት ዐቃቤ ህግ ያቀረባቸውን ሀሳቦች ሳይቀበል ቀርቶ «ተከሳሽን ከሁለት አመት የእስር ጊዜ በላይ የሚያስቀጣው ሆኖ አሳገኘውም። በገንዘብ መቀጫው በኩል ግን ከመጀመሪያው ቅጣት ለምን እንደተቀነሰ መዝገቡ ላይ በዝርዝር ስላልተጠቀሰ በነበረበት በ18ኪህ ብር እንዲጸና ውሳኔው አስተላልፏል» በማለት ውሳኔውን አሳወቀ። ይህ ውሳኔ በተሰማበት እለት ስድስት ኪሎ በሚገኘው ሰበር ፍ/ቤት ተገኝተው የነበሩ የድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ቤተሰቦች እንዲሁም በርካታ አድናቂዎችና ጋዜጠኞች በተሰጠው ውሳኔ ፈንጥዘው ችሎቱን በእልልታ አናወጡት። ከፍ/ቤቱ ቅጥር ግቢ ውጭም አድናቂዎች የቴዲ ምስል ያለበትን ቲሽርት በማውለብለብ ጭፈራውን አቀለሙት። ስሙንም አብዝተው እያነሱ አወደሱት። «ዛሬ የኛ ቀን ነው። እግዚአብሔር ፈረደልን» ሲሉም ተደምጠዋል። በቴዲ አፍሮ መታሰር ተፈጥሮ የነበረው ሀዘን፣ ትካዜና ብስጭት በአንዴ እንደ ጉም የተነሳ መስሎ ታየ። የቤተሰቦቹና የአድናቂዎቹ የደስታ ዕንባ ገደብ አጥቶ እንደ ሰማይ ዝናብ ተንጀረጀ።

ወጣቱ የጥበብ ከያኒና ምርጥ የዜማና የግጥም ደራሲ እንዲሁም ድምፀ መረዋው መልክ መልካሙ ድምጻዊው ቴዎድሮስ ካሣሁን በይግባኝ ሰሚው ሰበር ፍ/ቤት የተላለፈበትን የሁለት ዓመት የእስራት ቅጣት ውሳኔ ነሐሴ 7/2001 ዓ.ም ከምሽቱ 12:00 ሰዓት ገደማ አጠናቆ በመጨረሱ ከእስር ቤት የወጣበት ልዩ የደስታና የፈንጠዘያ ቀን ሆነች።

ቴዲ ከሚያዝያ 8/2001 ዓ.ም እስከ ነሐሴ 7 ቀን 2001 ዓ.ም በጥቅሉ የአንድ አመት ከእራት ወራት ጊዜ እስር ላይ ሆኖ አሳልፏል። በዚህ የእስር ቆይታው ከህግ ታራሚዎችና ከማረሚያ ቤቱ የጥበቃ ኃላፊዎች ጋር መልካምና የጠበቀ ግንኙነት የነበረው ቴዲ አፍሮ በተፈጥሮ ከተቸረው በርካታ ነገሮች እንዲና ዋናው መልካም ስብዕናው በእስር ላይም እያለ በይፋ ታይቶለት ተወዳጅነትን አትርፎለታል።

በርካታ «እሱ በተፈታና እኔ በታሰርኩለት» በማለት እንባቸውን እያፈለሱ እራሳቸውን ለመስዋዕትነት እስከማዘጋጀት የደረሱና «ቴዲ እኮ የፍቅር ተምሳሌት፣ የሰላም አርማ ነው» ብለው ያሚያግኝሹት እነዚህ አድናቂዎቹ ከመፈታቱ ሁለት ቀናት አስቀድመው ነበር የቃሊቲን ማረሚያ ቤት ደጅ መጥናት የጀመሩት። በተፈታበትም ሐሙስ ቀን እርስ በእርስ ተቃቅፈው በመሳሳም የደስታን እንባ እያነቡ ፈጣሪያቸውን ሲያመሰግኑና ሲጨፍሩ ነበር። የታላቁ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ የመፈታት ብስራተ ዜና ከሀገሩ መገናኛ ብዙኃን አልፎ በርካታ የአለም የዜና አውታሮች ዘግበውለታል። ኢትዮጵያዊ የኮከቦች ሁሉ ኮከብ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሣሁን ከእስር ተፈታ በማለት አግኝተው ስለጀግንነቱም መስከረውለታል።

በቴዲ መታሰር ያጋጠመ ታላቅ ክፍተት!!

በያዘው የሙዚቃ ስራ ላይ ማንም ሊነቅለው የማይችል ታላቅ የጥበብ ለራ የለራ፣ ጊዜና ወቅት ጠብቀው ለሀዘብ ጆሮ በሚያደርሳቸው ጣፋጭና መሳጭ የሙዚቃ ስራዎቹ ከታሪክም የዘለለ ዘመን ተሻጋሪ ዘለአለማዊ ታሪክ የሰራ ወጣቱ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን አሁን የሀገራችን የዘፋኞች ቁንጮ ሆኖ የወጣ ምርጥ ከያኒ ነው። የጥቂቶች ብቻ ሳይሆን የሚሊዮኖች ምርጫም ሆኗል።

ቴዲ አፍሮ የሀሳብ ባለፀጋ፣ የዜማ ባለሀብት፣ የግጥምም አምራች፣ የመልካም ባህሪ ተምሳሌት፣ አስተዋይ፣ ተጫዋችና ጥንቁቅ ከመሆኑም በላይ በፍቅርና በመግባባት፣ በመደጋገፍና በመቻቻል የሚያምን ድንቅ አርቲስት ነው። በዙዎች የፈጠራ ስራዎቹን እያዳመጡ ደስታን ሲሸምቱ ቆይተዋል። እሱም አቡጊዳን ለሀዘብ ጆሮ ካደረሰበት 1993 ዓ.ም አንስቶ በተሽከርካሪ ለው ገድሎ በማምለጥ ወንጀል ተከሶ ሚያዚያ 8, 2000 ዓ.ም ለእስር እስከተዳረገበት ቀንና ሰዓት ድረስ ከሀገሩ ምድር ኢትዮጵያ አልፎ እስከ ባህር ማዶ ሀገራት ድረስ በመዟዟር ታከተኝ ሳይል የሙዚቃ

ስራዎችን በፍቅር ሲያቀርብ ቆይቷል።

ያች የብዙዎችን እንባ ያፈለሰች የቀን ጎዶሎ ስንቶችን ለሀዘንና ትካዜ ዳርጋለች? ያች ከፋ ቀን ሚያዚያ 8, 2000 ዓ.ም ቴዲን ለእጩ ዳረገች። ወጣቱ ከያኔ ቴዎድሮስ ካሳሁን ሲታሰር ሙዚቃም አብራ የታሰረች መሰለች። የዘፈን መድረኮችን ፅልመት ጋረዳቸው። የሙዚቃ አፍቃሪያን በሙሉ ዘፈንን ለመስማት ጆሮቻችንን አንለጥም አሉ። ለምን ከተባለ ከቴዲ አፍሮ ሌላ በዘፈን የልባችንን ማን ያውቅልናል? የሚገርም አዲስ ፈጠራስ ከማን እናገኛለን? ያለን አማራጭ የቴዲን የራሱን ዘፈኖች ደግመን ደጋግመን እየለማን ለቸሩ ፈጣሪያችንን ቴዲ እንዲፈታለን ዘወትር የልመና ፀሎት እናቀርባለን ሲሉ ተደምጠዋል።

አርግጥ ነው ቴዲ ለእስር ከተዳረገበት ጊዜ አንስቶ ቀድሞ የነበረው የዘፈን የደራ እንቅስቃሴ በአንዴ ነበር የተገታው። ይህ ደግሞ የሚያመለክተው ለሙዚቃው ኢንዱስትሪ አንዱና ዋናው አንቀሳቃሽ ሞተር ቴዲ እንደሆነ ነው። ቴዲ ከታሰረ በኋላ የሙዚቃው እንቅስቃሴ በከፊል ሳይሆን ሙሉ ለሙሉ ሞቶ ነበር ብሎ በድፍረት መናገር ይቻላል። ምክንያቱም ቴዲ አፍሮ ለዚህ ትውልድ የሚለማማ ከያኔ ከመሆኑም በላይ በሚያቀናቅናቸው ዘፈኖች አፍቃሪውን ሀዘብ ከማስደለት አልፎ የአገርን ክብርና ኩራት የሚቀስቅስ አርቲስት በመሆኑ ነው።

በዚህ የተነሳ በቴዲ መታሰር ምክንያት ሙዚቃን ያያችሁ? የት ገባች እባካችሁ? እየተባሉ የሙዚቃ አፍቃሪና አድማጮች በትካዜ ያወጉ ነበር። ነገሩ በእንዲህ ሁኔታ እያለ ወጣቱ ድምጻዊም የህይወት ፈተናን፣ የእስራትን ጉዳት እየተጋፈጠ ባለበት ጊዜ የቴዲ ሁለት ነጠላ ስራዎች ሀዘቡ ዘንድ ደረሱ። “አይን አፋር ነኝ” የሚልና ያለምንም አጃቢ ሙዚቃ በደረቅ ድምፅ የተቀረፀ “ላምባዲና” የተሠኙ ሁለት ዘፈኖች ሆኖ አራት ለአት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ በመላው ሀገራቱ ተዳረሱ። በየመኖሪያ ቤቱ፣ በየመዝናኛው ስፍራው፣ በየታክሲዎች ውስጥ የቴዲ ድምፅ ከፍ ብሎ ተለማ። “አይን አፋር ነኝ” የሚለው

ነጠላ ዜማ የቴዲ አፍሮን ታላቅ ከያኒነት እንደገና ያስመለከረ ምርጥ ሥራ ከመሆኑም ባሻገር በወቅቱ ሞቶ የነበረውን የሙዚቃ እንቅስቃሴ እንዲነቃቃ አደረገ።

ይህ ስራ ከየትኛው የሙዚቃ አስተዳዳሪ እንደተሰቀ ለጊዜው ባይታወቅም ህዝብ ግን በደስታ የፈነጠዘበት ዜማ ነበር። ይህን ያልተጠናቀቀ ጅምር ሥራ፣ ምናልባትም ያሰባለቤቱ ፍቃድ የተሰቀ ዜማ አጣጥሞ ያደመጠ ሁሉ የቴዲ ጭንቅላት የዜማ ምንጭ አፍላቂ እና ተፈጥሮ ፀጋዋን አብዝታ የቸረችው እንደሆነም በአግራሞት ከመመስከር ወደ ጊላ አይልም።

ሌላው “ላምባዲና” የተሰኘ በደረቅ ድምፅ የተቀረፀን ሥራ ያደመጡ በሙሉ “ቴዲን በዘፈን መግታት አይቻልም፣ ጥልቅ የሆነ የዜማ፣ የግጥምና የሃሳብ ተሰጥኦ ያለው ነው” ሲሉ አወድሰውታል።

እነዚህ ሁለት ነጠላ ዜማዎች ያለ ቴዲ ፍቃድ ለህዝብ ቢቸበቸቡም፣ ቴዲም ካለበት የህግ ጥላ ስር ሆኖ ቅር ቢሰኝም፣ ህዝብ በዘፈኖቹ እንደተደሰተባቸው ሲነገረው በፈጠራ ስራዎቹ ያለፍቃድ መሰቀቅ ብዙም አልከፋውም። ምክንያቱም ቴዲ የለዎችን ደስተኛ መሆን ስለሚያስደስተው። ለበርካታ ህዝብ ግን አግራሞትን የፈጠረው እኔ ጎበዝ ዘፈኝ ነኝ፣ ከማንም አላንስም ብለው ለሚፎክሩ አንዳንድ ዘፋኞች የሙዚቃ ስራዎቻቸውን ለህዝብ ቢያደርሱም ከህዝብ ያገኙት ምላሽ ከዘፈኝነት ይልቅ ሌላ ሙያን እንዲለሩ የሚያሳስባቸው መሆኑ ነው።

አንድ ካሌት ስርቶ “ተጠንቅቄና ተጠብቤ የስራሁት ነው” እያለ በየሚዲያው ደስክሮ ሲያበቃ ግን ደግሞ ሥራዎቹ ተቀባይነት አጥተው ህዝብ ጆሮ የነሳው ማንም ዘፋኝ፣ የቴዲ ስራዎች ለምን ሲወደዱ ቻሉ? በማለት ራሱን መጠየቅ አለበት። ምክንያቱም ሙዚቃ የነፍስ ቋንቋ፣ የሥጋ አርካታ፣ የመንፈስ ምግብ፣ ደስታና ሀሴት ስለሆነች የሚጠበቃት ጥበቦችን ትፈልጋለች። የጥበብ ከያይ የመሆን ታላቅነትም ማንም በቀላሉ አይታደለውም። ነው። “ጥበብ ዝም ብላ

የምትቀዳ የወንዝ ውሃ አይደለችም።” በተፈጥሮ የምትሰገስ በግል ጥረት ተኮትኩታ የምታድግ ታላቅ በረከት እንጂ።

ቴዲ አፍሮን በብዙ ሚሊዮኖች የሚቆጠሩ የለው ልጆች ካለምንም ነገር ስሙን እያወደሱ ሊወዱት አልቻሉም። በየጊዜው እንደማዕበል የሚገርፈው የአድናቂዎቹ ቁጥር የጨመረውና በከፍተኛ ሁኔታ የለው ልጆችን ፍቅር ያገኘው በገንዘብ ገዝቶት ሳይሆን ከፈጣሪ በተሰጠው ክህሎቱ ነው። በሌላ አባባል ጥበብ ሰቴዲ አፍሮ አድልታለት ሳይሆን ፈጣሪ ጥበብና አድርጎ ስለፈጠረውና ጥበብን እንዴት እንደሚጠቀምባት በሚገባ ያወቀ ምርጥ ከያይ በመሆኑ ነው።

ቴዲ አፈጣጠሩ የሚገርም ሥራዎቹ ብዙዎቹን የሚማርኩ፣ የአልፎችን ልብ የሚኮርኩሩ፣ የሚሲኖችን ጆሮ የሚገዙ፣ የማይሰሰቹ፣ ሁልጊዜ አዲስና ህያው ናቸው።

ቴዲ ዜማም ይሁን ግጥምን ለመቀመርና ለመድረስ አይጨነቅም። ምክንያቱም በውስጡ ያለና የታደለው ክህሎት ስለሆነ። ያለውን ነገር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጎለበተና እያሳደገ የፈጠራ ሙያውን ከፍ በማድረግ ላይ ያለ ታላቅ ጥበብ ነው። ጥበብ ሰቴዲ ውድ ስጦታው ነች። የቴዲ የፈጠራ ሙያ አያልቅም። ሁልጊዜ እንደ ምንጭ ውሃ የሚፈልቅ ነው። ለራሱም ሆነ ለስራ ባልደራሶቹ የተጠቀመውና እያበረከተው ካለው ላይ ገና እጅግ በጣም ጥቂቱን የፈጠራ ስራውን ነው ማለት ይቻላል።

ቴዲ አፍሮ ምን ጊዜም ቢሆን ለሚወደው የሙዚቃ ህይወቱ ወደ ጊላ የማይል፤ በቁርጠኝነት የተነሳ የጥበብ ልጅ ጥበብ ሰው ነው። አርቲስቱ የተፈጠረው ለጥበብ ስራ ነው። እንደሌላው አርቲስት በስሜት ተገፍቶ ሮጦና ተንደርድር ወደ ሙዚቃ አስም አልገባም።

ቴዲ ዘፈን የሚለራው በደመ ነብስ ወይም በይሆናል ግምታዊ መንፈስ ሳይሆን ተፈጥሮ በሰገለችው እውነተኛ ጥበባዊነቱ ነው። ደግሞም የቱ ዜማ ከየቱ ግጥም ጋር አብሮ መቀናጀት እንዳለበት ጠንቅቆ የሚያውቅ ጥበብ ነው።

ቴዲ አፍሮ ባይኖር ኖሮ የሀገራችን የሙዚቃ እድገትና የሙዚቃ ሰዎች ንዋያዊ ጥቅም ሆነ መንፈሳዊ እርካታ እዚህ ይደርሳል ተብሎ አይታሰብም። እንዲያውም ሙዚቃ ድሮ እንደነበረው ጠመዘማዛና የፅልመት መጋረጃ የተነጠፈበት አሰልፎ የሀይወት ጉዞ ይሆን ነበር።

በቴዲ አፍሮ የተከሰተውን ለውጥና እድገት ሳንዋሽ ክልብ በቀናነት እውነቱን ከተናገርን ቴዲ ዛሬም ነገም እስከ ወዲያኛውም ዘመን በሙዚቃው ኢንዱስትሪ ውስጥ የሰውጥ ሀዋርያ መሆኑን ነው። ስለሆነም ቴዲ አፍሮ ለሙዚቃው ኢንዱስትሪ የማይዋሽና ሊካድ የማይቻል ወሳኝ እርዳታ እንደሆነ ሊሰመርበት ይገባል!

ቴዲ አፍሮ የማን ነው?

በሀበሻነት መከራት ድንቅ ስጦታ ነው። ኢትዮጵያ አምላካ ከሰገሳት ብርቅዬ የተፈጥሮ መስህቦችና ሀብቶች በላይ ህዝቦቿም ልዩ፣ ተፈላጊና ማራኪ ናቸው። እያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ዜጋ በየተሰማራበት ሙያ ራሱንና ወገኑን ለመጥቀም የሚሯሯጥ፣ ሀገሩን እሳድጎ ከባለጸገው ሀገራት ተርታ እንድትሰለፍ በየፊናው ጉንበስ ቀና የሚል ጨዋ፣ ታታሪና ብርቱ ህዝብ ነው።

ከአምላክ ስጦታዎች ሁሉ የላቀ ድንቅ ስጦታ ጥበብ እንደመሆኑም መጠን ይህንን ውድ የጥበብ ስጦታ ከታደሉ ጥቂት ሀገራት ውስጥ ኢትዮጵያ ቀደምት ተጠቃሽ ናት። የሰው ልጅ መገኛ ከመሆኗም በላይ አባቶቻችን የዛሬ ሦስት ሺ ዓመት የተጠበቡት ጥበብና ያቆዩልን ቅርስ ለዝንተ ዓለም የሚያኮራና የሚያስከብረን ታላቅ ታሪክ ነው።

አሁንም ቢሆን ኢትዮጵያውያን አምላካቸው በቸራቸው ድንቅ የጥበብ ተክህሎ አማካይነት ታሪክ በመስራት ላይ ይገኛሉ። ለወደፊቱም መስራታቸውን ይቀጥላሉ።

ዛሬ ላይ ሆነን - በተለይ ስለ ሙዚቃ ጥበብ ካነሳን - ከማንም በላይ ጉልቶና ደምቆ የሚታወሰን ወጣቱ የሙዚቃ ንጉሥ ቴዲ አፍሮ ነው። ብዙዎች በመልካም ባህሪውም ሆነ በሙዚቃ ፈጠራ ክህሎቱ ዘወትር የሚያደንቁት፣ ለሙዚቃ ዕድገት ፈር ቀዳጅ የሆነው ቴዎድሮስ ካሳሁን ለሀገሩ ኢትዮጵያ ያበረከተው መልካም ሥራና ያስመዘገበው ወደር-የሰሽ ውጤት ዘወትር በብዙሃኑ ህዝብ በቁጥር አንድ የጥበብ ቁንጮ ላይ የሚያስቀምጠው ነው።

እቺ በየክፍለ ዘመኑ ጀግና መፍጠር የማይታክታት ታሪካዊት ሃገራችን ቴዲን አፍሮን የመለሰ ረቂቅ የክህሎት ባለቤትና የብዙዎች ሞዴል የሆነ ታላቅ ሰው በመፍጠር በሙዚቃ ጥበብ አማካኝነት ስንደቅ ዓላማዎን ክፍ አድርጋ ለማውለብሰብ በቅታለች። በተለይ በምስራቅ አፍሪካና በተለያዩ የዓለም ክፍላተ - ሀገራት ዘንድ በሙዚቃ ኢንዱስትሪ ዘርፍ ክፍተኛ የሙዚቃ ማዕበልን ያስነሳል ብለው ብዙዎቹ የሚናገሩለት ይህንን የመለሰ ብርቅ ሰው የኢትዮጵያ ልጅ በመሆኑ ለሀገሩና ለወገኑ የኩራት ምንጭ ሆነዋል። “እንኳን ኢትዮጵያዊ ሆኖ ተፈጠረ!” በማለት ፈጣሪያቸውን ሌት ተቀን የሚያመሰግኑ ኢትዮጵያዊያን ቁጥር በአሁኑ ሰዓት ቀላል አይደሉም። ይህም ቴዲ አፍሮ በአሁኑ ሰዓት የመላው ኢትዮጵያ የህዝብ ልጅ ለመሆን የበቃ ታላቅ ሰው እንደሆነ ያስነገዝበናል።

ለዚህ ታላቅ ክብር የበቃው ደግሞ ለህዝቡ ካበረከተው ህያው ሥራ፣ ለወገኑና ለሀገሩ ካለው እውነተኛ ፍቅር፣ ከቅንነቱና ከበጉ አሳቢነቱ የተነሳ ነው።

በዚህ ሰዓት ስለቴዲ አፍሮ ከቤተሰቡ በላይ ስሙን በየቀኑ በማንሳት የሚያሞክረውና “እሱን ጠብቅልን” የሚል አደራውን ለፈጣሪው አሳልፎ ሲሰጥ የሚሰማው እንዲሁም በደረሰበት ድንገተኛ

አሳዛኝ አጋጣሚ ቀን ከሌሊት ተግባር በፀሎት ሲማፀን የነበረው ይህ ህዝብ ነው። ለዚህ ባል አርቲስቱ የህዝብ ልጅ ሆኗልና።

ማንም ሙ - ምቀኝነት የተጠናወተው ካልሆነ በስተቀር - ቴዲ አፍሮን ሙዚቃ ሥራዎቹና በኢትዮጵያዊ ጨዋ ባህሪው በፍጹም በክፉ ሆነላቸውም። ለሰው ልጅ አስፈላጊ ከሚባሉ ምግብ፣ መጠለያና ልብስተጨማሪ የቴዲ አፍሮ ህዝብ ልጆች የአርቲስቱን ህልውና፣ የዕለት ተዕለት ክዋኔና አኗኗሩን፣ ያለበትን ሁኔታ፣ ሰላሙንና ጤዳን... በአጠቃላይ ስለ አርቲስቱ እያንዳንዱ እንቅስቃሴ ከቻለ በየቀኑ እንዴም እንኳን ቢሆን መስማት ይመርጣሉ።

በዚህ የተሳ ክልጅ እስከ አዋቂ፣ ከወጣቱ እስከ ሽማግሌው ሁሉም የህብረተሰብ ክፍል ስለ አርቲስቱ ያለው ግንዛቤ ጥልቅ ነው። የሀገሩ ህዝብ በጠቅላላ ይወደዋል ማለት ይቻላል። በጥበብ ሥራዎቹ የተከበረውና የተወደደው ይህ ብርቅዬ አርቲስትም ለዚህ ህዝብ ያለው ጥልቅ ፍቅር በታላቅ ማስቀመጥ ይከብዳል።

ወገኑ ክብሩን ማየት እንደማይመኝ ሁሉ እሱም በሚወደው ህዝብ ላይ ምግብ ዓይነት ክፉ ነገር መስማትን አይሻም። ለወገኑ ያለው ፅኑ ፍቅርና ልባዊ አክብሮት በአንደበቱ ተናግሮ የሚረካ አይደለም። ቴዲ አፍሮ በርካታ ህልሞች ቢኖሩትም የመጀመሪያውና ዋነኛው ህልሙን የሚወደው ህዝብ ተቸግሮ አለማየትን ነው።

በአሁኑ ሰዓት የብዙዎች የመነጋገሪያ አጀንዳ የሆነው፣ ሁሉም በእኩል በፍቅር የሚወደው ይህ ኢትዮጵያዊው የክፍለ ዘመኑ ታሪካዊ ጀግና ወጣቱ የሙዚቃ አቀንቃኝ ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ይህን የሰው ልጆች ፍቅር የተገናጸፈው በገንዘብ ገዝቶት ሳይሆን ከፈጣሪ በተሰጠው ክህሎት ነው። ከዚህ ሌላ እውነትን የሚሰብክ የጥበብ አርበኛ፣ ላመነበት ነገር ወደጎላ የማይል ሀቀኛ እና በፈጣሪውም አምናና ተማምኖ ለሥራው መቃናት ደፋ ቀና የሚል ብርቱ ሰው ስለሆነ ነው። የህይወቱን አቅጣጫ በእውነት ላይ ተመስርቶ

የሚመራ፣ በፈጣሪው የሚተማመን፣ ብቃቱንና ሙያውን በንቃተ ህሊናው ያዳበረ፣ ለወገኖቹ ያሰበትን ኃላፊነት በሚገባ እየተወጣ ያለ ታላቅ ሰው በመሆኑ ነው የህዝቡ የኩራት መገላጫ ለመሆን የበቃው።

ሞገስ ማለት በህዝብ ዘንድ ተፈላጊ ሆኖ መገኘትና በክብር ጉልቶ መታየት ነውና ጥበበኛው ቴዲ አፍሮም በፈጣሪም በህዝቡም ዘንድ ይህን ዓይነቱን የክብር ሞገስ የተቀዳጀ ነው። ይህ ከፈጣሪው የተቸረው ሞገስ ማንም ተነስቶ ሊነጥቀው አይችልም።

ምክንያቱም ቴዲ አፍሮ የሰው ልጆች በሙሉ በአድናቆት የሚገረሙበት፣ በሚሊዮኖች የሚከበር፣ በዕልፎች ዓይን በስስት የሚታይ፣ ህገሩን ወዳድ፣ ወገኑን አክባሪ፣ አንድነትና ፍቅር ለባኪ፣ ለብዙዎች አሳቢና ተቆርቋሪ፣ ፈሪህ እግዚአብሔር ያደረበት፣ ሙያውን አክብሮ የሚያስከብር፣ ብርቱና ጠንካራ አርቲስት ነው። በሙያው ክራሱ ውስጥ ስሜትም አልፎ የህገሩንና የወገኑን የልብ ትርታ ማዳመጥ ስለቻለ ነው የህዝብ ልጅ፣ የጀግኖች ጀግና ለመሰኘት የበቃው።

ይሁንና አንዳንድ ማመዛዘንና አዙሮ ማየት የተሳናቸው ጥቂት ግለሰቦች ቴዲን የሚያክል ህገር በቀል ታላቅ አርቲስት የግላቸው እንደሆነ አድርገው ማሰብ ከጀመሩ ውለው አድረዋል። ማንም ይሁን ማን ደግሞ ደጋግሞ ሊያስብበት የሚገባ አብይ ቀምነገር ግን ቴዲ አፍሮ የእያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ጉዳይ እንጂ የጥቂቶች ወይም የተወሰኑ ግለሰቦች ብቻ አለመሆኑ ነው።

ቴዲ አፍሮ እንኳን የነዚያ የጥቂቶች የግላቸው ሊሆን ቀርቶ በዚች አሁን ባለንባት ሰዓት የቤተሰቦቹ ብቻ እንኳን አይደለም። በቃ አንዴ ምርጥ የህዝብ ልጅ ሆኗል! ህዝቡም ለዚህ ወጣት ኢትዮጵያዊ ጀግና ምን ጊዜም ደጀን ሆኖ ይቆምሉታል!

የህገር ቅርስ - የህዝብ ሀብት!

ቢወሰድ ከራዬ - ሆነ ተዐምረኛ
ቴዲ የህዝብ ልጅ ልዩ መልዕክተኛ
እንደ ዐይኑ ብሌን ለህዝቡ የሚሳሳ
ሆነን አርአያ ዝንተ ዓለም የማይረሳ
ኢትዮጵያን አኩርቶ ህዘኗን ሊያስረሳ
ለክብሯ ለዕድገቷ ባንዲራዋን ያነሳ
አይደለም ወይ እሱ - ዘመን የፈጠረው አንበሳ?
ቴዲ አፍሮ የማነው እስኪ ተጠየቁ?
የህዝብ አይደለም ወይ የሆነን ወርቅ ዕንቁ
ቴዲ አይደለም ወይ ታሪክ የሰራ በምድሩ
ከዳር እስከ ዳር የናኘ ዝና ክብሩ
በፈጣን የፈጠራ ሥራው በድንቅ ብቃቱ
በተሰጠው ፀጋ በጥልቅ ምናቡ
ፍጥረታትን ባስገረመው በእምቅ ክህሎቱ
በማይለለቸው ስርክ አዲስ ህያው ጥበቡ
ዝንተ ዓለም የሚታወስ
ቴዲ አይደለም ወይ የህገር ክብር የወገን ቅርስ?

እንዲህ እያልኩ ስጠይቅ አድናቂዎቼ ሰምተው

“ይሄ ቴዲ አፍሮ የሚባለው

ከፍ አድርጉ ባንዲራችን ያውለበለበው

ኮርቶ ሀገሩን ያኮራው

አዎን ቅርስ ነው የሀዘብ ባለውለታ

ዘመን የማይሸረው የጥበብ አለኝታ”

አሉኝ።

እናም

ከማንም በላይ ታሪክ ለራሳቱን መዝኝ

አገር ወዳድነቱን በተግባር አይቼ አምኝ

“ይህ አርቲስት የሀዘብ ነው” አልኩኝ ሀዘባዊነቱን ተማምኝ

ማጠቃለያ

ቴዲ ነገም ሌላ ድንቅ ታሪክ ያስመዘግል

ቴዲ አፍሮ በሙዚቃ ሕይወት ላይ እያስመዘገበው ያለው ታሪክ በቀላሉ የሚታይና የሚገመት አይደለም። እስካሁን ለሀዘብ ጆሮና ልብ ያደረሳቸው የሙዚቃ ስራዎቹ አንድም እንከን የማይወጣላቸው፤ እያደር የሚገለጡ ጥልቀትና ምጥቀት ያላቸው ሚስጥራዊ መልዕክቶችን የሚያስተላልፉና ጊዜ አይሸፊ ቁጥር አንድ ጥበባዊ ሥራዎች በመሆናቸው የባለሙያዎች ጥልቅ ጥናትና ምርምር ያሻቸዋል።

የቴዲ ዘፈኖች በዚህ ትውልድ ብቻ ሳይሆን በቀጣዩም ትውልድ የተሰማኑትና የተቀባይነታቸው መጠን ይበልጥ አስገራሚ ሊሆን እንደሚችል በርካቶች ከወዲሁ አስረግጠው በመናገር ላይ ይገኛሉ።

የጥበብን ፈጠራ ያወቀ፣ አዲስ ነገርን በመስራት የተካነ ኢትዮጵያዊው የሙዚቃ ንጉሥ ቴዲ አፍሮ ከዘፈኑ ባሻገር ገና ለሀገሩ የሚሰራው ታላቅ ታሪክ ሳይኖር አይቀርም። ምክኒያቱም ከዘመን ቀድሞ የተመነጠቀ አስገራሚ ጭንቅላት የታደሰ፣ ሁልጊዜ አዲስ ነገርን የሚፈጥርና ስመፍጠር የሚተጋ ብልሀተኛና የልዕልና ክብር የተቀዳጀ ምርጥ ከያኒ በመሆኑ ነው። በዚያ ላይ ገና ወጣት ነው። እናም “ከዘፈኑ ሌላ አንድ ያልታሰበ ድንቅ ሥራ ሰርቶ ሀዘብን

እንደሚያስገርምና ለራሱና ለሀገሩ የሚጠቅም ዘመን ተሻጋሪ ታሪክ እንደሚያስመዘገብ በሙሉ ልብ ርግጠኞች ሆነን እንጠብቃለን” የሚሉ ወገኖች ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተበራከቱ መጥተዋል።

በተለይም በጥበብ ስራ ላይ ለሚሰማራ ለአሁኑም ሆነ ለቀጣዩ ትውልድ የቴዲ ጠንካራነት፣ ትሁትነት፣ መልካምነትና ለሙያው ያለው ፍቅርና አክብሮት ትልቅ አርአያ ሆኖ የሚያነሳሳው እንደሚሆን ምንም ጥርጥር የለውም።

የክብር አክሊል

የአለም የስልጣኔ ምንጭ - የጥበብ ሃዋርያ
 የሰው ልጅ መገኛ - የጥበባዎች ማፍለቂያ
 የረዥም ዘመን ታሪክ ባለቤት - ቅድሊቷ ኢትዮጵያ
 ዛሬም ጀግና ፈጠረች - ኮርቶ እሷን የሚያኮራ
 የጥበባዎች ቁጥጫ - የሊቆች ሁሉ አውራ።

እናም ይህ ምርጥ ሰው - ይህ የዘመኑ ጀግና
 የታላቆች ታላቅ - ስመጥር ስመ ገናና

እንደጠቢቡ ቅዱስ ያሬድ ዛሬም በጥበብ ምንጭ አጠመቃት
 ታላቅነቷን እየመለከረ - በዜማ ቅኔ ዳግም ከፍ አረጋት።

ምድርም ይህን አይታ
 ዕልል አለች በደስታ

ልጅ ክብራ ብላ እያወደለችው
 በክብር ለገነት ላይ አኖረችው።

እሱም ለጥበብ ትንሳኤ መፈጠሩን አውቆ
 በቁርጠኝነት ተነስቷል መልካም ራዕይ ሰንቆ
 ክብሯን ሊያድስ ከራሱ ጋር ለራሱ ቃል ገብቶ።

እንግዲህ በቃ - ቴዲና ኢትዮጵያ ዝምድናቸው ጠንክሯል
ማንም አይለያቸው - አንድ ሆነው ተጣምረዋል።

ስለዚህ

ይህ ድንቅ ሰው ሰወደፊቱም የረቀቀ ድንቅ ሥራ ሰርቶ
በማያልቀው የጥበብ ምንጭ ይበልጥ ክፍ ብሎ ወጥቶ
ለትውልድ ይሻገራል ለዝንተ ዓለም የክብር አክሊል ደፍቶ።

ገና ወገን የሚያኮራ ተለምር ይፈጥራል

በደማቅ የተጻፈ ህያው ታሪክ ያስመዘገባል

የትንቢት ቃሉ ተፈፅሞ ፍጥረታቱ ሁሉ ጉድ ይላል

ዳግም የእኛን ክብር ዓለም አይቶ ይመሰክራል።

ህገሩን የሚወድ - ይወደዋልና ጌታ

በመጨረሻውም ትውልድ ይሆናል የጥበብ የኔታ!

«ይህ ሁሉ በፍቅርና በቅንነት ሆነ»

ተፈፀመ